

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 25, 1986

Nr. 187

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys)

Tardytojas palaukė keleto minučių, priėjo, paėmė nuo staliuko Matulionio apklausos protokolą. Ir nei akistatos su Matulioniu nesuvedė, nei tuo klausimu su manim daugiau kalbėjo. Siūlosi išvada, kad patiemis čekistams tie Matulionio parodymai buvo nesvarbūs, arba jie buvo suklustoti.

Kartą, kai Rimkus aiškino apie religijos laisvę mūsų šalyje, bandžiau paneigti jo neteisingus teiginius:

— Kokia čia gali būti kalba apie religijos laisvę, kai uždrausta religinė spauda, katalikiškos organizacijos, vienuolynai, kai Konstitucijoje panaikinta religinės propagandos teisė, kai religinės bendruomenės neturi nuosavybės teisės, kai maldos namai, kulto reikmenys ir visas tikinčiųjų religinės bendruomenės turtas nusavintas valstybės, o jos patios neteko juridinio asmens teisių, kai Vilniaus ir Kaišiadorių vyskupai nušalinti nuo pareigų be teismo nuosprendžio jau daugelį metų vargsta tremtyje, kai uždaryta daugelis Vilniaus ir Kauno bažnyčių, jos paverstos galerijomis, muziejais, sandėliais, kai neleidžiama statyti naujos bažnyčios, nei užbaigti pradėtosios, kai griunami kryžiai ir naujų neleidžiama statyti, kai nuolat valdžia kišasi į Katalikų Bažnyčios vidaus gyvenimą bei Kunigų seminariją, kai visaiap diskriminuoja tikinčiuosius...

Taip man bekalbant, Rimkus išėjo iš kambario. Urbonas pradėjo įpykęs bartis:

— Jūs ir čia būdamas užsiimate antitarybine agitacija! Mes jus sutvarkysim! Pasodinsim į karcerį!

Kuo kalbinamas tvirtėnis savo įsitikinimuose, tuo žiauriau jis tardomas. Tačiau ir be

to teko jausti nemažai tarybinio tardymo ir tarybinio kalėjimo „malonumų“.

Iš tardytojų reikalavimų man buvo aišku, kad esu kaltinamas ne už patį tikėjimą, bet už savo įsitikinimų išpažinimą viešai, garsiai. Vadinas, aš galiu melstis laisvai, bet kad girdėtų vien tik Dievas... Savo tikėjimą turiu slėpti net nuo artimųjų. Bet, jei aš nenutyliu tų neteisrybių ir persekiojimų, kuriuos kenčia to paties tikėjimo žmonės — katalikai, esu kaltinamas šmeižikiškais prasimanymais, žeminančiais tarybinę santvarką, siekimu silpninti Tarybų valdžią.

Kai 1977 m. pradžioje mano bendrabylis prašė, tada mano adresu pasipylė nauji kaltinimai.

Po Naujų metų tardytojas lyg susirūpinęs man sako:

— Esi katalikas, tikintis, norintis kitiems padėti, padaryti gera žmonėms. Dabar kaip tik yra gera proga krikščioniškam gerumui parodyti. Dėl jūsų gali skaudžiai nukentėti Adelė. Jeigu jūs nepapasakosite apie ją, ką žinoite, ji tikrai nukentės.

Nesupratau, apie kokią Adelę jis kalba, kodėl ji turi nukentėti ir kuo aš čia dėtas. Todėl neiškętas paklausiau:

— Apie kokią Adelę kalbate? — Jūs vaidinate, kad nežinote. Tai — jūsų gera pažįstama Ruzgienė iš Utenos. Ji jums viską perrašydavo rašomąja mašinėle — atskleidė Urbonas.

Tardytojas sakė netiesą. Pirmiausia, ji man rašė labai mažai. O ir iš to, ką esu davęs per savo pažįstamą, kuris ją geriau pažinojo, negu aš. Be to, aš žinojau, kad ji Ruzgienė, o jos vardo iki šio laiko nežinojau.

(Bus daugiau)

OSI temomis

New York. — Pasaulinis Žydų kongresas praneša, kad New Jersey valstijoje esanti Americans of Eastern European kilmės organizacija prašo tuoj pat sulaukyti JAV vyriausybės pastangas ieškoti ir apkaltinti įtariamus nacių karo kriminalistus.

New Jersey skyrius, kurio centras National Confederation of American Ethnic yra Washington, šiuo metu platina knygutę, kurią gavo ir Pasaulio Žydų kongresas. Joje Rytų Europos kilmės amerikiečiai raginami protestuoti Teisingumo departamente prieš Office of Special Investigation (OSI) buvimą, kadangi bendras dėsnis ir logika sako, jog OSI neturi savo egzistencijai pagrindo, kaip sakoma tame pranešime, apie kurį rašoma Sentinel laikraštyje.

Pagal tą knygutę, kuri pavadinta „Victory Without Fear“, OSI negali iš viso imtis jokios legalios akcijos prieš nacių karo kriminalistus Amerikoje, nes federalinis įstatymas, priimtas 1957 m., suteikia amnestiją Rytų Europos imigrantams, kurie melavo imigracijos dokumentuose, kad išvengtų

repatriacijos į Sovietų Sąjungą, — toliau rašoma minėtame laikraštyje.

Knygutės turinys

Žydų kongreso organizacijos kalbėtojas atmeta tai, kaip absurda ir pažymi, kad tai JAV teismų buvo vieninteliai atmeta. Knygutė apkaltina OSI, kaip labai pavojingą įstaigą rytų europiečiams Amerikoje ir jų statusui tarp garbingų tautų. Toliau ten rašoma, kad knygutė gina įvairius apkaltintus nacių karo kriminalistus kaip Amerikos vyriausybės persekiojimo „aukas“ ir užtikrina, kad asmenys, kurie tarnavo naciams kaip antisemitiniai propagandistai yra apsaugoti konstitucinių garantijų laisvai kalbėti ir išsireikšti. Ten dar pastebima, kad toje knygutėje prašoma, kad 35 mil. europiečių kilmės žmonių būtų laisvi OSI įstaigai, prašant informacijų. Pasaulio Žydų kongreso viceprezidentas Kalman Sultanik visa tai charakterizavo, kaip norą sutrukdyti teisingumą. Pagal jį, ši kompanija auganti aliamuojančių greičiu, baigia Sentinel laikraštį.

Lenkijos Bogdan Lis, opozicijos vadas, neseniai išleistas iš kalėjimo, ir Solidarumo sąjūdžio vadovas Lech Walesa veda minias žmonių praėjusį sekmadienį prie Juodosios Madonos paveikslą Čenstakovoje.

Nuotaikos Lenkijoje po amnestijos

Czestochowa. — Beveik 50,000 lenkų darbininkų iš visų Lenkijos provincijų suvažiavo praėjusį sekmadienį prie Juodosios Madonos pareikšti padėką, kad visi Solidarumo vadai yra laisvėje ir kad stiprėtų demokratijos idealai Solidarumo dvasioje.

Delegacijos iš visų industrijos centrų, stovėdamos su Solidarumo plakatais ir ženklais, sveikino Lechą Walesą, kaip to sąjūdžio vadą ir Bogdaną Lisą ir Bogdaną Borusiewiczą, kurie tik praėjusį pirmadienį buvo išleisti iš kalėjimo.

Užsienio žurnalistai pastebėjo, kad kai praėjusiais metais tie patys darbininkai buvo susirinkę į Čenstakavą, reikalavo paleisti politinius kalinius. Siemet, po amnestijos, buvo nešami plakatai jau su panašiais šūkiais, kaip Dieve, saugok darbo klasę nuo ateizmo arba Dievo Motinai, apsaugok Lenkiją nuo komunizmo.

Kai Walesa pasirodė prieš minią, jis išskėlė abi rankas ir viršų su pergalės V ženklu, bet nei jis pats, nei kiti Solidarumo vadai netarė nė žodžio. Tik kalbėdamas su žurnalistais, Walesa pasakė, kad jis politinės strategijos atžvilgiu nereikšia jokių komentarų, regis, laikosi vyriausybės išpėjimo, kad

bažnyčia nebūtų naudojama politiniams forumui.

Kardinolo žodis

Tačiau dvasiškai, kurie kalbėjo, grynė nepriklausomos unijos idealus, pareikšdami, kad amnestija nėra joks malonės aktas, bet teisingumo aktas tiems žmonėms, kurie buvo kalinami be pagrindo. Kardinolas Gulbinowicz iš Wrocław pasakė, jog jis tiki, kad lenkai niekada daugiau nebus kalinami už savo nuomonę pareikšimą. Entuziastingai miniai plojant, jis dar pridėjo, kad „teisė turėti nepriklausomas organizacijas įgalintų Lenkiją nugalėti politinę ir ekonominę krizę šiame krašte“.

Reporteriai pastebėjo, kad kiti Solidarumo vadai — Zbigniew Bujak ir Władysław Frasyniuk, kurie ką tik išleisti iš kalėjimo, nedalyvavo Mišiose. Manoma, kad tai yra tik taktiniai ėjimai, bet ne kokie nors nesutarimai Solidarumo organizacijoje. Paskutiniai vyriausybės mostai Solidarumo sąjūdžiui sukelia daug naujų problemų. Walesa su jais ir kitais sąjūdžio vadais turėjo ilgus pasitarimus Varšuvoje. Kai pagrindiniai Solidarumo veikėjai buvo kalėjime, tada buvo visai kitokia situacija, bet, kai dabar jie yra laisvėje, kad ir komunistinėje, Solidarumo unijai iškilios naujos problemos: kooperuoti su Jeruzelskio vyriausybe, ar sugrįžti į pagrindinio pozicijos, o gal pasirinkti vidurio kelią.

VLIKO seimas Londone

Londonas. — Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas įvyks lapkričio 7-9 dienomis Londone, Russell viešbutyje. Seimą globoja Didž. Britanijos Lietuvos Sąjunga.

Seimo darbotvarkėje, be metinių VLIKO tarybos, valdybos ir Tautos fondo kraštų atstovų pranešimų, yra numatytas simpoziumas, tema: „Kaip geriausiai konsoliduoti pasaulio lietuvių politinę veiklą bendram Lietuvos laisvinimo darbui“. Dalyvauja dr. S. Kuzminskas, dr. D. Krivickas, inž. A. Venskis, A. Taškūnas, A. Klimaitis. Moderuos Jonas Jurkūnas.

Lapkričio 9 d. iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus vysk. Antanas Deksnys. Po Mišių banketas ir koncertas Lietuvių Sodyboje.

John F. Matlock, Jr., Baltųjų rėmų patarėjas (dešinėje), Jarmaloje, Latvijoje, pasakęs sovietų piliečiams, kad Amerika nepripažįsta Latvijos, Lietuvos ir Estijos prievartinio okupavimo, kalbasi su Vladimir Petrovsky, sovietų delegacijos vadovu.

— Afganistanas pasigyrė, kad praėjusią savaitę kovose prie Pakistano sienos buvo nušauti 700 sukilėlių. Partizanų vadovybė skelbia, kad žuvo tik 100.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Julian E. Kulas, vienas Chicagos advokatų, pasižymėjęs savo aktyviu dalyvavimu žmogaus teisių gynime, yra pakviestas į Amerikos delegaciją, kuri vyks į Vienos konferenciją, peržiūrėti Helsinkio šaltarimų rezultatų. Ta konferencija prasidės lapkričio 5 d., dalyvaujant 35 valstybėms. Delegacijai vadovaus ambasadorius Warren Zimmerman. Adv. Kulas išgarsėjo veddamas Walter Polovchak bylą, kurią jis laimėjo, kai šis jaunas ukrainiečių berniukas atsisakė grįžti į komunistinę Ukrainą. Kulas yra buvęs Ukrainiečių Kongreso komiteto pirmininku ir yra JAV Holocausto tarybos narys.

— Toronte Globe and Mail dienraščio korespondentas Lawrence Martin iš Maskvos rašo, kad po Černobylio katastrofos žmonės labiau geria vėdą ir vyną, manydami, kad tai padeda apsisaugoti nuo radioaktyvių spindulių.

— Pietų Afrikos policija neseniai paruošė 1,000 naujų juodosios rasės policininkų ir pasiuntė patalinti juodųjų miesteliuose. Jie turi visas policininko teises ir yra ginkluoti. Manoma, kad tai padės apraminti jaunimo kėlimus neramumais.

— Indija, kaip praneša Reuterio žinių agentūra, nori pirkti 8 britų džetus. Tada Indija turėtų jau 27 šios rūšies lėktuvus.

Shevardnadze kaltino Ameriką

Galimas viršūnių susitikimas

Jungtinės Tautos. — Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris Eduard A. Shevardnadze, kuris antradienį kalbėjo Jungtinių Tautų forume, pasakė, kad, nežiūrėdamas į didelių skirtumų su Amerika, viršūnių susitikimas yra reali galimybė. Susipratusi pasiekti tik paskutiniu metu.

Amerikos kalbėtojas vėliau išsireiškė, kad Amerikos žurnalisto kaltinimas špionizmu Maskvoje tebėra klaidūs Reagano ir Gorbačiovo posėdžiams. Valstybės sekret. George Shultz vėl kalbėjosi su Shevardnadze 40 min. ir po to

sovietų atstovas reporteriams pasakė, kad jis pasiūlęs naujus būdus, kaip pasiekti sprendimo. Tai esą labai rimtos diskusijos ir kuo mažiau apie tai bus kalbama, tuo bus geriau visam reikalui.

Savo kalboje jis palietė jau ne kartą minėtas problemas su Amerika, pareikšdamas, kad, jei Amerika norės, tai antrasis viršūnių susitikimas įvyks. Jis visai neprisiminė Daniloffo surežisuotos bylos, o taip pat ir 25 diplomatų iš Sovietų misijos išvairo iš JAV. Jo tonas buvo ramus. Prisimindamas prez. Reagano kalbą pirmadienį, užsienio reikalų ministeris pasakė, kad prezidentas užsiėmė tik propaganda. Ėjimas tuo reikalu į polemiką, būtų stoka respekto šiai audiencijai, tęsė ministeris. Tačiau priminė, kad tie, kurie kalba, kad būtų atominiai ginklai eliminuoti, patys turėtų tai padaryti praktiškai, nes priešingu atveju tai lieka tik retorika.

Sovietai „nenorai“ atominį ginklų

Kalbėdamas apie regionalines problemas pasaulyje, Shevardnadze pakartojo jau žinomą Sovietų Sąjungos poziciją. Jis atnaujino pasiūlymus sušaukti tarptautinę taikos konferenciją Vidurio Rytų reikalams sutvarkyti ir tokiai konferencijai įvykdyti siūlė, kad būtų sudarytas Saugumo tarybos komitetas, kaip pagrindas tokiems pasitarimams.

Jis palietė ir Afganistano reikalą, kuriame nuo 1979 metų tebeaikoma 120,000 sovietų kariuomenės, sakdamas, kad Sovietų Sąjunga palankiai žiūri į naujus pasiūlymus, kurie galėtų rasti naujus būdus, kaip išrūti afganų ir jų kaimynų problemas.

Visa jo kalba daugiausia lietė atominį ginklų. Sovietai nesiekia turėti atominį ginklų, bet jei jau turi, tai visad galvoja, kaip juos sunaikinti. Jis sakė, esąs įgalios pareikšti, kad Sovietų Sąjunga yra pasirošiusi pasirašyti tokią sutartį bet kur ir bet kada, kuri uždraustų visų atominį ginklų bandymus. Mes esame pasirošę čia, Jungtinėse Tautos, tai padaryti, sakė Shevardnadze, kad visa pasaulio tautų bendruomenė būtų liudininkais šio svarbaus akto. Jis beveik visus klausimus, kurie lietė tam tikrus regionus, įskaitant ir Izraelio, Egipto ir palestiniečių problemas, siūlė vesti per Jungtines Tautas, jų atitinkamuose skyriuose. Pasisakė, kad Sovietų Sąjunga dedanti visas pastangas, kad būtų užbaigtas Irano ir Irakio karas. Pietų Afrikos visas apartėdo negeroves priskyrė Pretorijos rasizmui, pavadindamas jį rasistiniu.

Pamaldos prieš teismo rūmų

Washingtonas. — Sekmadienį, spalio 5 d., Antano B. Mažeikos vadovaujama Koalicija konstituciniams teisingumui ir saugumui laiduoti, remiama kitų OSI pragaištinga veikla susirūpinusių organizacijų, rengia ekumenines pamaldas prieš Amerikos Vyriausiojo teismo rūmus Washingtone. Pamaldų tikslas — sutelkti rimties ir mados jėgą prieš neteisėtą JAV teisingumo įstaigą bendradarbiavimą su Sovietų slaptaja milicija. Pamaldose, be kitų lietuvių ir kitataučių dvasininkų, dalyvaus ir kun. K. Puzevičius. Pradžią 11 val. ryto. Šioje tikinčiųjų manifestacijoje raginami dalyvauti lietuviai iš visų apylinkių. Daugiau informacijų teikia Koalicijos atstovai telefonais 714-859-0340 arba 703-243-1261.

— Amerikos laikraščių redaktorių sąjunga, kuriai priklauso daugiau kaip 900 dienraščių JAV ir Kanadoje, prašo pokalbio su Gorbačiovu, buvusiu ambasadoriumi Dobryninu ir partijos sekretoriumi Yakovlevu Daniloffo reikalui. Jie taip pat nori pasimatymo ir su užsienio reikalų ministru Shevardnadze, kuris dabar yra Amerikos

KALENDORIUS

Rugsėjo 25 d.: Kleopas, Aurelija, Vientautas, Zelvė.
Rugsėjo 26 d.: Kosmas ir Damijonas, Gražina, Vydenis.

ORAS

Saulė teka 6:40, leidžiasi 6:45.
Dalinai saulėta. Temperatūra diena 80 l. naktį 65 l.

TAUTOS ŠVENTĖ DETROITE

Rugsėjo 7 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje Detroito įvyko tautos šventės minėjimas. Iškilms pradėdamos šv. Mišių auka. Po ilgų vasaros atostogų žmonių pilnutėlė gražiai papuošta bažnyčia. Priekiniuose suoluose gausu jaunimo, nes dalyvauja organizacijų vėliavos, jų atstovai ir „Žiburio“ mokyklos mokiniai ir mokytojai. Klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius pamoksle pabrėžia šios dienos dvigubą prasmę: Marijos gimimo ir Vytauto karūnavimo. Jis ragina visus prašyti Marijos užtarimo Lietuvai.

Minėjimas vyksta Kultūros centre. LB Detroito apylinkės pirmininkas Jonas Urbonas pakviečia įnešti Jungtinių Amerikos Valstijų ir tautinė vėliavą. Sugiedami himnai. Pristatomi atvykę svečiai iš Grand Rapids PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, jo žmona Gražina ir Michigano respublikonų tautinių grupių pirmininkas Mel Larsen. Šventės paskaitininku pakviestas Linas Kojelis iš Washingtono, prezidento Reagano patarėjas užsienio saugumo ir politikos reikaluose. Kartu su juo dirba Rita Bureikaitė, tad nenuostabu, jog šiuo metu Baltuosiuose rūmuose girdima lietuvių kalba.

Linas Kojelis kalbą pradeda klausdamas: ar mes iš tikrųjų tikime, kad Lietuva bus laisva? Nors Lietuvos laisvė yra sunkiai pasiekiamą, tačiau ji nėra įsivaizduojama. Tikėjimą Lietuvos laisvę palygina su tikėjimu į Dievą. Nors pilnai nesuprantame, kas yra Dievas, ko Jis iš mūsų nori ir kas yra dangus, tačiau nuolatos esame veikiami mažų stebuklų, kurie įrodo Dievo buvimą. „Mes taip pat matome bei girdime apie tam tikrus laisvės stebuklus, kaip „LKB Kroniką“, „Aušrą“ ir kitus pogrindžio leidinius. Jie yra tikras įrodymas, kad tauta trokšta laisvės“.

Mes orientuojamės, kas vyksta dabar ir kažin kur ateityje regime laisvą Lietuvą, tačiau nematome, kaip nueiti iš dabarties iki tos laisvės. Tam reikalinga sudaryti laisvės rūpesčių darbotvarkę, taip Linas Kojelis pavadina ilgalaikį planą, kurį turėtų suprojektuoti mūsų visuomenės vadovai. Jis kviečia kreipti ypatingą dėmesį į tris artėjančias konferencijas. Pirmoji konferencija Latvijoje. Apie šią JAV vyriausybė atsiaklės pabaltiečių nuomonės. Siūlyta konferencijoje dalyvauti ir agresyviai kelti pabaltiečių reikalus, kelti klausimus apie ten esančių atominių ir karinių įrengimų. Antroji svarbi konferencija įvyks Vienoje, kurioje bus peržiūrėta ir peržvelgiama dabartinė padėtis, o ne daromi nauji susitarimai. Čia susirinks Helsinkio akto signatarai. Mums būtų svarbu susižinoti ar lietuviai bus pakviesti į pasirašymą konferencijai. Trečioji konferencija, turinti įvykti tarp prezidento Reagano ir Gorbačiovo, mums taip pat yra labai svarbi, nes turėtume rūpintis, jog šioje konferencijoje būtų keliamas Pabaltijo pavergimo klausimas.

Linas Kojelis, kaip ir nuolatos savo žodyje, užtikrina, kad prezidentas Reaganas lietuviams yra tikrai palankus. Jis labai sustiprino Amerikos balsą. Biudžete numatyta 1.6 milijonai dolerių. Amerikos

balsas yra transliuojamas visam pasauliui, dažnai kalba apie Pabaltijo okupacijos nepripažinimą, apie ten vykdomą rusifikaciją ir bendrai apie Pabaltijį suteikiama nemažai informacijos. Rusai išleidžia daug pinigų šių transliavimų trukdymui. Programai į Lietuvą skiriama viena valanda ir 15 minučių.

Kitas svarbus reikalas būtų turėjimas savo tautybės atstovų atsakomąsias JAV valdžios pareigose, arba įsigijimas draugų, todėl reikia aktyviai įsijungti į amerikiečių rinkiminę akciją. Baigdamas kalbą, Linas Kojelis sülė, kad mūsų vadai sudarytų rimtą ir konkrečią darbotvarkę Lietuvos laisvei siekti, nes ji įmanoma „tik mažais žingsniais einant į priekį“, o minint tautos šventę kvietė visus iš naujo šiam dideliui darbui pasiryžti.

Tolimesnėje programos dalyje pristatoma nauja LB Detroito apylinkės pirmininkė Nijolė Zelwinder. Su šia švente Jonas Urbonas pirmininkavimo pareigas pabaigė. Už ilgmetį darbą apylinkėje ir Michigano apygardoje bei visoje Lietuvių Bendruomenėje JAV ir Kanadoje Jonui Urbonui įteikta išpūdinga lentelė, kurioje išskirti padėkos žodžiai ir linkėjimai sveikatos ir dar daug darbingų metų Lietuvių Bendruomenėje.

Meninę programos dalį atlieka Audronė Mingelaitė, paskambindama Mendelsohno ir Schuberto kūriniais, Rima Idzelytė padėkamuoja Prano Lemberto „Viešpatie“.

Nijolė Zelwinder į apylinkės pirmininkės pareigas ateina su nemažu patyrimu, nes kelias kadencijas valdyboje sėkmingai ėjo kultūriniams reikalams vadovė pareigas. Reikia pasidžiaugti, kad pagaliau, po trisdešimt penkerių metų LB Detroito apylinkės veiklos, jos pirmininke bus moteris, ir esu tikra, kad ji mūsų neapvils, nes Nijolės darbas gerai pažįstas. Valdyba jau ruošiasi gegužinei, kuri įvyks Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre ir kieme rugsėjo 28 d. Laukiame visi Detroito ir apylinkių lietuvių. Čia bus ne tik smagu, bet kartu ir proga su valdyba ir nauja pirmininke artimiau susipažinti.

LIUODA RUGIENIENĖ BALFO 76-TAS SKYRIUS PRADEDA VAJŲ

Buvo, yra ir bus į vargą patekusių tautiečių. Kas jiems padės, jei ne savieji. Pagalvokite, kokie laimingi esate, kad galite duoti, o ne prašyti. Daug kam trūksta duonos, o mes jos turime apsieiti. Ar pasidarysime su vargstančiais?

Taip Balf 76-to skyriaus valdyba kreipiasi į organizacijas ir pavienius asmenis, prašydama spalio mėnesio vėjaus proga skirti auką lietuviškosios šalpos reikalams. Šiais metais aukos bus priimanamos lietuviškųjų parapijų patalpose spalio 5 ir 12 dienomis. Prašoma atiduoti savo auką, nelaukiant rinkėjų apsilankymo namuose. Ne visi galės minėtu laiku savo aukas atiduoti. Tokiems skriaus išdininas pasius laiką su voku atgal ir jiems beliks įdėti savo čekį ir užlipnus įdėti savo čekį ir užlipnus išdininui Valdui Staskui.

PASKUTINĖ IŠVYKA Į PILĖNUS

Detroito „Švyturio“ jūrų šaulių kuopa rengia dar vieną

Tautos šventės minėjime Detroito — Jonas Urbonas, buvęs LB Detroito apylinkės pirm., Linas Kojelis minėjime skaitė paskaitą, Nijolė Zelwinder, nauja LB Detroito apylinkės pirm., ir Vytautas Kamantas, PLB pirmininkas. Nuotr. J. Urbono

išvyką į Pilėnus. Tai bus stovyklos sezono uždarymas. Šauliai sutraukia nemažai svečių ir moka juos gražiai priimti ir pavaišinti. Kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas kviečia visus spalio 5 d. praleisti Pilėnuose.

S. Garlauskas

ANTANINOS JONYNIENĖS MENAS

Prieš kurį laiką teko lankyti beveik dešimtmetį gyvenimą apylinkėje Detroito šiaurvakariniam pakrašty. Visi lietuviai iš ten seniai išlankstė, išskyrus Antaniną Jonyniene su sūnum Titu, tebegyvenančius nedideliame, jaukiam mūro namely, 18712 Faust, Detroit, MI 48219.

Kada tik Jonynų namus lankiau, visada mačiau daugybę

nuostabių, akį veriančių dalykų. Jonynų pavarde ištarus, neretas pagalvos, kad imsiu aprašinėti Vytauto K. darbus, nes visi detroitiečiai žino, kad velionis Jonas, Antaninos vyras, buvo Vytauto brolis. Tiesa, čia ant sienų keletas Vytauto darbų, bet palikime juos ramybei. Šiuose namuose yra ko pasigėrėti Antaninos darbais, priskirtiniais dekoratyvinei daili. Tai tautiniais raštais išpuoštos visokių dydžių vazos, vyčiai, kopyltulpių, natūralios bei stiliuotos gėlės, saviti, tik šiai dailininkei būdingi peizažai. Kai vazoms dailininkė naudoja spalvotus keramikos gabalėlius, tai ant sienų kabinami kūriniai daugiausia padaryti iš atitinkamai paruoštų kviečių šiaudų, tik retais atvejais

Aleksandras Pakalniškis, Jr.
11 Sycamore Lane
Westford, MA 01886

Apolonija Žiaušienė
4 Bartlett St.
Amsterdam, NY 12010

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA 1985-86 VEIKLOS METAIS

Kun. Antanas Jurgelaitis pasigėrėtinai atliko savo pareigas. Jis dalyvavo dvejose centro valdybos posėdžiuose, tik trečiąjį praleido, nes buvo paguldytas ligoninėje.

Jis darbavosi, ruošdamas naują mišiolą mūsų suvažiavimams, aukojė šv. Mišias už visus amžinybės iškeliančius vyčius, dalyvavo Naujosios Anglijos apygardos bei Providense kuopos veikloje.

Pirmininkas Pranas Petrauskas pravedė tris Centro valdybos posėdžius. Įvairiomis progomis kalbėjo apygardų bei kuopų renginiuose.

Jis su advokatu Saulium Kupriu pasidarbavo, pakeisdami Lietuvose Vyčių mokesčių statusą Internal Revenue Service įstatymų rėmuose. Jis priėmė advokato Domanskio atstiatydinimą iš teisinio patarėjo pareigų ir toms pareigoms pakvietė adv. Saulių Kuprį.

Pranas pasiuntė sveikintimus lietuviškos organizacijos jų svarbesnių susirinkimų ar suvažiavimų proga. Jis išsiuntė du bendro pobūdžio laiškus visom kuopom bei apygardom ir įvairiems asmenims. Aplankė ir dalyvavo Lietuvių dienose Moosic, Pa., Lietuvių dienose Auriesville kopyčioje New Yorke ir Maldos dienoje Czestochowos Motinos Marijos kopyčioje.

Jis taip pat aplankė ir įteikė Jokiūbei bei Loretai Stukams dovaną jų popiežiaus Jono Pauliaus II pagerbimo proga. Vicepirmininkas narių verbavimo reikalams Algirdas Budreckis puikiai atliko savo pareigas. Jis užmezgė daug ryšių jaunųjų kuopų bei šiaip naujų kuopų steigimo galimybėms iširti ir su visais ryšininkais palaikė ryšį.

sijusdamas jiems organizacines medžiagas. Turėjome sėkmės naujų kuopų steigime. 1985 metų spalio mėn. 2 d. buvo perorganizuota Texas valstijoje Austin miesto 151 kuopa. Žiemos metu buvo įsteigtos 24 kuopa Chicagoje ir 45 kuopa Scrantone, o pavasarį New Yorko valstijoje Albany mieste buvo įsteigta 136 kuopa. Algirdas pravedė narių verbavimo vąj ir 73 Lietuvos Vyčių visuotiniame suvažiavime įteikė žymesnis pasižymėjusiame tame vajuje. Vicepirmininkė jaunųjų reikalams Marytė Lepera savo pareigose buvo labai užsiėmusi. Ji vadovauja jaunimui ir dabar organizuoja lėšas nusiųsti vieną ar du jaunuolius į Australiją dalyvauti 1987 m. ten vyksiančiame Pasauliniame lietuvių jaunimo kongrese.

Marytė taip pat surengė įvykių kupiną bei idomų Jaunųjų suvažiavimą, vykusį Visuotinio Lietuvių Vyčių suvažiavimo metu.

Vicepirmininkė senjorų reikalams Elsie Kosmisky neturėjo daug pareigų, nes turime dvi senjorų kuopas. Ji buvo paskirta centro valdybos pirmininko tarpininku su Visuotinio suvažiavimo rengimo komitete. Ji taip pat paskirta dirbti 75 organizacijos gyvavimo jubiliejaus minėjimo rengimo komitete. Ji gerai atlieka pareigas abiejose komitetuose.

Protokolų sekretorė Marytė Juzėnaitė dalyvavo visuose centro valdybos posėdžiuose ir savo pareigas atliko labai profesionaliai. Ji surašė protokolus ir išsiuntė juos visiems atitinkamiems asmenims. Per jos rankas perėjo daug korespondencijų ir ji labai padėjo pirmininkui. Be to, ji atliko ir savo pareigas kuopoje bei apygardoje.

Finansinių reikalų sekretorė Elena Skudra ką tik baigė trečiuosius metus valdyboje

panaudojant ir gintaro gabalėlių. Tie šiaudiniai paveikslai visi preciziškai išbaigti, įstiklinti ir skoningai įrėminti. Žinant, kiek darbo į kiekvieną įdėta, skirtųjų pardavimui kainos juokingai žemos.

A. Jonyniene darbu parodos, ne kartą rengtos Detroito Tarptautiniam institute, tarp kitataučių turėjo didelį pasisekimą. Ne kartą ten jos šiaudinukais buvo puoštos Kalėdų eglutės, eksponuoti Velykų margučiai. Jos parodų buvo surengta ir šv. Antano parapijos centre. Paklausta, kodėl jos kūriniai niekada nebuvo eksponuojami Dievo Apvaizdos parapijos centre, kurį nuolat lanko didelė lietuvių dauguma, atsakė, jog niekas jos ten nekvičia. Kodėl — ji negalinti suprasti.

Negaliu suprasti nė aš. Ir klausiu LB bei kitų organizacijų veikėjas: kodėl Dievo Apvaizdos parapijos centre nesuruošiate Antaninos Jonyniene darbu parodos, kuri rengėjams beveik nieko nekainuotų, o daugeliui suteiktų džiaugsmo, kai kurių namų praturtintų žavingais kūriniais. Dailininkų, kaip Antanina Jonyniene, reta paieškoti. Mirus Jurgiui Baubliui, ji tokia Detroito tūrtū vienintelė.

Kadangi Antanina Jonyniene didelę laiką dalį praleidžia namie, prie savo šiaudinukų ir kitokių dailės darbų, su ja susisiekti labai lengva, paskambinus tel. 538-6395.

Alfonsas Nakas
(Nukelta į 5 psl.)

ir jai praėjusieji metai buvo labai darbingi. Mūsų narių skaičius padidėjo iki 4,374. Elena atsiskaitė su kiekviena kuopa nario mokesčio reikalu. Ji taip pat pasidarbavo „Vyčio“ (Lietuvos Vyčių leidžiamas organizacinis biuletenis, vert.) prenumeratų sąrašo ištaisymo darbe.

Izdininkė Teresė Trainis pareigas atliko įprastinai tvarkingai. Ji mūsų organizacijos išdą tvarkė profesionaliai ir informavo centro valdybos pirmininką apie visus finansinius reikalus.

Patikėtiniai Pranas Peterson ir Paulius Strolia atliko savo pareigas gabiai. Jie patikrino finansus ir minėtame visuotiniame suvažiavime pateikė savo pranešimą. Pradėjome praėjusių metų veiklą su teisiniu patarėju Al Rimu Domanskiu. Kadangi kiti įsipareigojimai neleido jam tinkamai atlikti savo pareigų, jo vieton buvo paskirtas Saulius Kuprys.

Algirdo Brazio vedama, Vidurio Amerikos apygarda buvo veiklos avilys. Buvo surengti keturi apygardos suvažiavimai, šalia įprastinių metinių pokylių bei suėjimų. Lietuvos Vyčių choras ir Lietuvos Vyčių šokėjai buvo aktyvūs. Įskaitant perorganizuotą 24 kuopą, apygardoje yra 10 kuopų ir viena jaunųjų kuopa.

Vidurio Atlanto apygardos pirmininkas Larry Janonis vadovavo aktyviai apygardai. Jis pirmininkavo trim gausiems suvažiavimams. Apygarda atšventė savo 70 metų gyvavimo jubiliejų iškilminga vakariene bei šokiais Maspeth. Ryšium su jubiliejumi vyko ir kiti renginiai.

Vidurio Atlanto apygardos sudėtyje dabar yra 25 kuopos, įskaitant naująją Scrantono 45 bei Albany miesto 136 kuopas.

Vidurio centro apygardos veiklai vadovauja pirmininkė Pranė Petkus. Jų veikla buvo taip pat gyva; buvo surengti du suvažiavimai, šalia kitų renginių. Abu suvažiavimai vyko DuBois mieste. Pirmasis vyko rudenį, kartu buvo susikaupimo savaitgalis, o antrasis vyko pavasarį; su juo kartu buvo surengtas kėglia turnyras. Abu suvažiavimai sutraukė daug dalyvių.

(Bus daugiau)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytėjo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštadien. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyti neaukoja. Nesunaudoję straipsnių neaukoja. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Visi liudijimai kalba apie Dievo buvimą; nėra didesnės paguodos ir stipresnės paramos, kaip religija.

Napoleonas

Geriausias būdas pakeisti negro spalvą, taibaltajma žmogui duoti baltą, skaidrią širdį.

Panin

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA

2636 W. 71st Street

Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.

Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.

Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

IR ODO CHIRURGIJA

(Aukliai nuimami ofise)

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)

Val: pirm., antr., ketv., penkt.

nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — 476-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7.

antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;

Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — 233-8553

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3921 W. 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKSEVICIUS

JOKŠA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos

Ne chirurginis išsišilpusių venų

ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802

Valandos pagal susitarimą:

Penkt., antr., ketv. ir penkt.

Reikalui esant atvažiuoju ir namus.

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

TRADE CENTER BUILDING

9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills

(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)

Tel. 598-6101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvių gydytojas

3925 West 59th Street

Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.

nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.

Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val. vak.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS

DR. IRENA KYRAS

PROSTHODONTICS — karūnėlės,

titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.

DR. LAURA KYRAS

2650 W. 59 St. Chicago

Tel. 476-2112

Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

KODĖL VIS MAŽIAU VAIKŲ?

Robert Clarke, Paryžiuje gyvenęs žurnalistas, „Europos Tarybos Forume“ (žurnale skirtame Europos gyventojų skaičius liečiančioms klausimams) 1986 rašė, kad „pramoningų kraštų gyventojų skaičiai dramatiškai krinta, o ir patys gyvenimo toje darosi senesni“. Šis postūkis įvyko patylos, maždaug 1965, kai gimimų skaičius staiga pradėjo kristi ir žemi gimimų skaičiai jau 20 m. tebesitęsia. Šį reiškinį matome ne tik Vakarų, bet ir Rytų Europoje, išskyrus Rytų Vokietiją, kuri 1976 ėmėsi radikalių priemonių remti motinystę. Rytų Vokietijai pavyko ne tik sustabdyti gimimų kritimą, bet net 33 procentais jį padidinti per paskutinį dešimtmetį. Vakaruose, vienintelė Airija tebetrūkusi aukštesnį gimimų skaičių, bet ir ten gimimų skaičiai krinta.

Prancūzijoje, Vokietijoje ir Švedijoje mažėjantis gyventojų skaičius yra virtęs pagrindiniu tų kraštų vidaus politikos klausimu.

Demografai skaičiuoja, kad kiekviena vedusi moteris turi savo gyvenimo laikotarpį pagimdinti 2,1 vaikus, kad gyventojų skaičius nekristų; du vaikai atstatyti patią moterį ir jos vyrą ir dar 0,1 už nevedusias, vaikus negimdusias moteris ir vaikus, kurie miršta nuo įvairių ligų. Allan Carlson, iš Rockford instituto (tyrinėjimo grupės propaguojančios „demokratinį kapitalizmą“ pagrįsta šeimomis ir asmeninėms nuosavybės teisėmis), duoda šias statistikas: 1983 metais gimimų koeficientas V. Vokietijoje ir Danijoje buvo 1,3, Olandijoje ir Italijoje 1,5, Japonijoje 1,7 ir Prancūzijoje ir Anglijoje 1,8. Amerikoje gimimų koeficientas 1955 buvo 3,6, 1965 jau nukritęs į 2,9, o nuo 1976 iki 1983 tebestovė 1,8. Rezultate, šie kraštai nebeatstato savo gyventojų skaičių.

Si krizė yra visiškai priešinga Trečiojo pasaulio nuolatiniams gyventojų skaičiaus neproporcingam augimui, kuris ir nulemia, kad nežūrint industrinių kraštų gyventojų nykimui, viso pasaulio gyventojų skaičius nuolat auga. Carlsonas pastebi, kad pirmojoje šio šimtmečio pusėje Vakarų demokratijų gyventojai sudarė 30 procentų pasaulio gyventojų skaičiaus. Dabar jie sudaro tik 15 proc., o už 50 metų, jei demografinė linkmė nepasikeičia, jie sudarys tik 4,5 proc. pasaulio gyventojų.

Stebina demografus tai, kad normaliai, nesant nepalankių sąlygų, stabdančių gyventojų prieauglį, gyventojų skaičius visuomet auga. Dabar reikiama kaskas kita. Carlsono nuomone, šio reiškinio priežastys yra kelios: 1. Ištobulintos gimimo kontrolės priemonės ir abortų įteisėjimas. 2. Vis plintantis technologinis gamybos vedybinis gyvenimą atskirti nuo vaisingumo. 3. Bekintantys ekonominiai standartai, kurie vis dažniau verčia ir vyrą ir žmoną dirbti už namų, kas apseunkina vaikų auginimą.

Atrodo, kad 1960 dešimtmčio alarminiai pasiekė savo tikslą ir net jį perviršijo. Jie ragino „Zero population growth“, kad gyventojų skaičiaus augimas nustotų nuolat kilti, bet juos išgirdo ne tie, kurie daugiausia vaikų gimdė, o tie raštingieji, mokytojai, kultūringieji, kurie sugebėjo jo gaudinimus perskaityti. Carlsonas pastebėjo, kad iš pietų Europą supantįjį islamiški kraštai patiria per greit augantį prieauglį pagal savo ekonominius išteklius, o Europoje, trūkstant jos pramoninei darbininkų, darbininkai iš šių kraštų yra kviečiami.

Patrick Moynihan, straipsnyje „National Catholic Reporter“ laikrasty aiškina,

kad didžiausia priežastis šio smukimo yra pasikeitusios socioekonominės sąlygos. Kol šeima tebebuvo ekonominis vienetas, prieauglio turėjimas buvo raktas į ekonominį stabilumą. Dabar, didžiųjų pramonės ir aukšto technologijos paremtoje bendruomenėje, kuri nebegali bazuotis šeimoje, šeimos ekonominis stabilumas remiasi jau nebe gausiu prieaugliu — darbo jėga, o galėjimu aukšto mokslo dėka prie šios pramonės prisidėti, užsidirbti ir investuoti pajamas senatvei. Visuomenė taip susirengė, kad vaikai šeimose nebėra naudingi jos ekonomijai, o yra tik maitinto ir mokslo pinigų sunaudotojai. Vaikai, tai jausdami, stengiasi kuo greičiau atitrūkti nuo tėvų. Vyresnieji irgi stengiasi užsitikrinti nepriklausomumą nuo vaikų senatvėje, kas daugeliui dabar įmanoma su Vakaruose galimomis investicijoms galimybėmis. Tad vedusiems žmonėms vaikų turėjimas pasidaro veiksmas vykdomas, nežūrint ekonominių sunkumų, o ne šeimos ekonominio pagrindo stiprinimo priemonė. Vaikų turėjimas pasidaro dvasinė vertybė su gana didele medžiagine kaina.

Tikroji problema yra ne gimimų kontrolės pagerėjusi technologija ir abortų įteisinimas. Jos tėra pagalbinės priemonės gyventi visuomenėje, kuri grindžiama nebe šeima, bet nuo šeimos neapreikiama sandaromis ekonominėmis sistemomis.

Kad taip yra patvirtina ir faktas, kad vakarietiškos agentūros, norinčios mažinti gimimų skaičių Trečiame pasaulyje, pirmučiausia stengiasi žmones įtikinti, kad modernioje visuomenėje vaikai nėra šeimos turto pagrindas. Šis dėsni, tačiau, toli gražu negalioja agrarinėje Trečio pasaulio šalyje. Ir klausimas, dabar turint savo Vakarų pasaulio patirtį prieš akis, ar verta mūsų socioekonominę sistemą jiems brukti?

Ar nebūtų tikresnis pasitarimas civilizacijai atrasti naujas priemones, naujus būdus žmogiškąsias vertybes skatinti technologija gyvenančiuose miestuose? Ar ne vertėtų visuomenę kurti ne tiek moraliniais raginimais, kiek asmeninėms pagarboms, kuriose srityje Bažnyčia aktyviai reikiama, nors be per didelio pasisekimo, o ir ieškant naujų socioekonominę struktūrų, kurios miestuose gyvenančiuosius skatintų nebijoti auginti vaikų?

Žinome, kad ir sovietiniuose kraštuose, įskaitant Lietuvą, nukritęs gimimų skaičius yra rimta problema; Lietuvoje tuo labiau, nes tai jungiama ir su sąmoningu Maskvos vadovaujamo tautinės demografijos keitimu Lietuvos krašte. Nors socioekonominę struktūrų keitimas yra būtinas, jis yra ilgalaikis procesas. Bet tuo tarpu galime kaip tauta ir tenai ir čia sąmoningai apsispręsti už vaikus kaip brangiausią mūsų turtą ir stengtis atspirti srovėm, kurios mus net nejučiomis paveikia kitaip.

Sąmoningai brangindami vaikus, net labiau už ekonominę turtą, lengviau rasime priemones burtis į visuomenines grupes, kurios padėtų vaikams auginti. Mokėsimės pasirinkti gyvenvietes, kurios gal ne taip prabangios, bet kuriose gyvena daugiau šeimų su vaikais, skiriančių daugumą rūpestio vaikų auklėjimui. Giliai brangindami vaikus ir jų norėdami, sugėbėsime juos perduoti savo svarbos šeimai supratimą, kad ir jie save suprastų ne tik kaip šeimos našta, kuri kada nors galės užsidirbti, bet, kad save suprastų kaip dabartinę šeimos gerovės svarbiais nariais. a.j.z.

RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ TEISĖS SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Vakarų spauda atkreipė dėmesį į tokiu pavadinimu straipsnį, tilpusį sausio mėn. „Maskvos Patriarchato žiniuose“, skyrė „Mūsų teisiški patarimai“. Straipsnis nemini naujų juridinių normų, tad nelengva suprasti jų tikrosios vertės. Galima tik spėti, kad yra nauji neoficialūs nuostatai, paskelbti tik administraciniu būdu. Be abejonės, čia minimas straipsnis neišėjo be valdiškos cenzūros. Lygiai per anksti džiaugtis, kaip padarė kai kurie Vakarų laikraščiai, kad čia jau nauja Gorbačiovo linija Bažnyčios atžvilgiu.

Pirmoje šių „teisiškų patarimų“ dalyje dėstoma, kaip sudaroma religinė bendruomenė, kad ją steigia nemažiau 20 pilnamečių piliečių, kad ji turi būti užregistruota valdžios įstaigoje, kurios gali prašyti religinę bendruomenę registruoti priimti arba atmesti. Bet šiame nuostate yra nauja tai, kad tasai „dividešimtukas“ nebūtinai turi reziduoti tame pačiame mieste ar apylinkėje, o gali būti iš viso regiono gyventojų. Tokiu būdu teritorija, kurioje gyvena tie 20 iniciatorių, yra praplečiama. Taip teritorijose, kur mažai gyventojų (pvz. Sibire), naujos normos palengvintų įsteigti daugiau religinių valdžios pripažintų bendruomenių.

Toliau „teisiški patarimai“ dėsto, kad religinės bendruomenės vidaus reikalams tvarkyti ir vykdyti jos ekonominis klausimus turi būti išrenkamas Vykdomasis organas ir Revizijos komisija. Nurodoma, kokie yra Vykdomojo organo uždaviniai: tvarkyti piniginius

reikalus, būti ieškovu ir atsakovu teisme ir kt.

Tai vis žinomos ir religinėms bendruomenėms taikomos normos, kurių griežtumą praktikoje jaučia tikintieji piliečiai. Bet „teisiškuose patarimuose“ yra šis tas lyg ir nauja.

1. Vaikų dalyvavimas religinėse apeigose. „Teisiškuose patarimuose“ rašoma: „Tikintys piliečiai, jų skaičiuje ir vaikais, sulaukę 10 metų, gali būti savarankiškai religinių apeigų dalyviai. Dėl vaikų — aktyviai dalyvauti gali tik tada, jei turi tėvų sutikimą“. Anksčiau jaunimui norma dalyvauti apeigose buvo 18 metų. Taigi ir čia būtų šis tas naujo.

2. Sakramentų teikimas sunkiai sergantiems ligoniams. Iki šiol sakramentais aprūpinimas sunkiai sergantiems buvo neva leidžiamas tik asmeniškai ligonio prašymu ligoninėse ir kalėjimuose, tik atskirame kambaryje. Pavyzdžiui, kaip tai vyksta praktikoje, turime pakankamai iš „Kronikų“ ir ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Sov. Sąjungos respublikose. Pvz. katalikas Valerij Marčenko, miręs Leningrado kalėjimo ligoninėje, negalėjo prisieškauti kunigo, nors pakartotinai ir jis pats, ir jo motina to prašė. Dabar „teisiškuose patarimuose“ rašoma: „Su Vykdomojo komiteto leidimu, religinės apeigos gali būti atliekamos ir butuose, piliečių namuose. Be Vykdo. komiteto leidimo religinės apeigos gali būti atliekamos sunkiai sergantiems ligoniams senelių ir invalidų namuose, laisvės atėmimo vietose (kalėjimuose) mirštančiams“.

Taip dabar atrodo Kauno miesto teatro rūmai, kuriuose veikia Muzikinis teatras. Nepriklausomybės laikais čia veikė opera, baletas ir dramos teatras. 1986 m. nuotrauka.

3. Kunigų kvietimas iš kitų parapijų. Apie tai „teisiškuose patarimuose“ tik trumpai pasakyta: „Religinė bendruomenė gali kviešti kulto tarnus (dvasininkus) maldos patalpose atlikti religinę tarnybą ir maldos susirinkimus“. Jei tai būtų ir praktikoje vykdoma, leidžiama, tai būtų naujas dalykas pastoracijos darbe. Iki šiol kunigams buvo leidžiama eiti kunigo pareigas tik savo bažnyčioje. Daugelis bažnyčių (ypač Gudijoje) buvo uždarytos, nes trūko kunigų. Dabar, jei tai būtų naujovė, bažnyčia galėtų veikti, jei būtų bent kai kada pakviečiamas kunigas pamaldoms iš kitos parapijos. Be to, didesnių švenčių metu, kai susirenka minios tikinčiųjų, būtų galima be specialaus leidimo pasikviesti į pastoracinę talką daugiau kunigų, kas iki šiol buvo varžoma.

4. Religinių bendruomenių juridinio asmens teisės. „Teisiškuose patarimuose“ rašoma: „Religinė bendruomenė yra suteikta juridinio asmens teisė. Pagal šią teisę, religinė bendruomenė gali savo lėšomis, nustatyta įstatymų tvarka, statyti arba pirkti savo poreikiams pastatus, įsigyti transporto priemonių, bažnytinį reikmenų ir kitų dalykų kulto reikalams su nuosavybės teise. Pastatų pirkimas religinės bendruomenės reikalams vyksta sudarant pirkimo-pardavimo sutartį, patvirtintą notaro įstaigoje. Taip įsigyti pastatai yra religinės bendruomenės nuosavybė“. Tai būtų jau radikalus pakeitimas nuosavybės teisės. Iki šiol religinės bendruomenės neturėjo juridinio asmens teisių. Maldos namai, net ir liturginiai reikmenys, buvo valstybės nuosavybė, duodant visu tuo religinei bendruomeni tik naudotis. Religinė bendruomenė buvo atsakinga valdžiai už viso to saugojimą ir naudojimą kulto reikalams.

„Maskvos Patriarchato žiniuose“ nėra nė žodžio apie pagrindines teises, kurių neturi religinės bendruomenės: teisė religijai auklėti vaikus, teisė apaštalausti, vykdyti labdarą, teisė turėti savo spaudą ir pan.

Baigiant tenka pažymėti, kad „Maskvos Patriarchato žiniuose“ nėra valdžios organas ir todėl tai, kas jose rašoma, neįpareigoja valdžios organų. Viskas priklausys nuo to, kiek naujos normos bus aprobuotos civilinės valdžios, kiek jos

XX-toje mokytojų studijų savaitėje dalyvavusios mokytojos — „Aušros Vartų“ tunto skautės. Iš k: Irena Smieliauskienė, Regina Kučienė, Valė Sparkytė, Rūta Jautokienė, Janina Moziliauskienė, Gailė Eidukaitė ir Danutė Eidukienė.

Nuotr. Viktoro Jautoko

KEIČIASI DARBŲ SUDETIS

Keičiasi Amerikos dirbančiųjų sudėtis. Samuel Ehrenhalt apžvalgoje *New York Times* laikraštyje minėjo, kad pirmąisiais metais, kai buvo vedama dirbančiųjų statistika, 1910, vadinamą „blue collar“ fabriko darbininkų buvo daugiausia, apie 14,2 milijonų. Po jų sekė ūkio žemės darbininkai — 11,5 milijonų. Dar 1970 metų dešimtmetyje fabriko darbininkai skaičiumi viršijo profesionalus, technikus bei menedžmento darbuotojus 7,5 milijonais, arba 30,4 proc. 1980 dekaodoje šių dviejų grupių skaičiai panašėja ir keičiasi jų proporcija. 1986 m. profesionalų, technikų bei menedžmento darbininkų jau yra

vykdomos praktikoje. Lygiai neaišku, ar tos naujovės galios visoms religinėms bendruomenėms, ar tik pravoslavų Bažnyčiai. Kaip ten bebūtų, žinoma, kad komunistinė santvarka žodžiai skiriasi nuo praktikos. Žodžiai skiriasi tik propagandai, o gyvenimas eina varžymų ir kovos su Bažnyčia keliu.

J. V.

29,6 milijonai, o vadinamą „fabriko darbininku“ 30,3 milijonai. Tik 2 procentų skirtumas. Tačiau ir čia pastarųjų sudėtis keičiasi. Jų tarpe dabar 13 milijonų dirba labai specializuotoje precizinių instrumentų gamyboje ir taisyse, kur reikalaujamas šoks toks amatinis pasiruošimas, o tik 17 milijonų yra produkcijos darbuotojai be ypatingo amatinio pasiruošimo.

1980 metų dekada labiausiai pasižymės ypatingai sparčiu darbu rinkos pasikeitimu. Didžiausias skirtumas, kad šiame dešimtmetyje dirbančiųjų skaičius yra paaukęs 10-čia milijonų. Tačiau nevisoms pramonės lygiai gerai sekasi. Jau nekalbant apie plieno pramonės sunku būti, daugumai stambiosios gamybos įmonių ši dešimtmetį reikėjo raportuoti nuostolius. Tik spaustuvės ir leidyklos tegalėjo pasidžiaugti didesniu pelningumu. Daugiausia darbininkų dirba prekyboje, po ju finansinėse įstaigose, apdraudose ir nekilnojamo turto pardavimo imonėse, ir tik trečioje vietoj skaičiumi darbininkų yra fabrikantai. Numatoma, kad ateityje daugės darbai, reikalaujantys mokslo pasiruošimo ir mažes nereikalaujantieji.

FLORIDOJE DAIRANTIS

ANDRIUS MIRONAS

5 Vasaris: Floridos valstijos paroda Tampa, pradžioje iki vidurio mėn. Daytonos 500 mylių automobilinių lenktynės Daytona Beach, mėn. pradžioje. Floridos Citrus Festivalis Winter Haven, vid. mėn. Seminole genties paroda ir rodeo Hollywood, vidury mėn. Floridos valst. Shuffleboard turnyras St. Petersburg. International Folk Fair St. Petersburg, mėn. pabaigoje. Mardi Gras (karnavalas) Pensacola (kartais kovo mėn.) 5 d. prieš Pelenų dieną. Old Island Days Key West, 6 savaitę šventė vasario mėn. ir kovo mėn. Bacho muzikos festivalis Winter Park, paskutinį savaitgalį.

Kovas: Mardi Gras Pensacola (dažniausia vasarį) 5 d. prieš Pelenų d. Old Island Days Key West, prasideda vasarį. Azalea festivalis Palatka, I ir II savaitgaliais. All-Florida Championship rodeo Arcadia, vidury mėn. Salute to Canada Surfeide. International Grand Prix Sports Car 12-Hour Endurance Race Sebring, svarbiausi įvykiai trečią savaitę. Pavasario šventė Lehigh, trečią savaitę.

Balandis: Pan-American Week Miami. Pow Wow festivalis Seminole. De Soto Celebration Brandenton, vidury arba pab. mėn.

Gegužis: Eight Flags Shrimp Festival Fernandina Beach, I savaitgalį. International Sand Castle Contest Sarasota, mėn. pradžioje. Tarpon Springs Art

and Crafts Show, Tarpon Springs. Florida Folk Festival White Springs, mėn. pabaigoje.

Birželis: Sea Turtle Watch Jensen Beach, visą mėn.: Royal Poinciana Festival Miami, vid. mėn. Rough Rider Day Tampa. Pirate Days Treasure Island, mėn. gale iki liepos 4 d.

Liepa: Pirate Days Treasure Island, prasideda birž. Paul Revere 250 and Firecracker 400 (motociklų lenktynės) Daytona Beach, liepos 4 d. savaitę. All-Florida Championship rodeo Arcadia, mėn. pradžioje.

Rugpjūtis: Days in Spain St. Augustine. Rugsejis: St. Augustine miesto įsteigimo sukaletis, šeštad. arčiausiai 8 d.

Spalis: Leif Erikson Day Jensen Beach, mėn. pradžioje. Columbus Day Regatta Miami. Florida Forest Festival Perry, paskut. pilną savaitgalį.

Lapkritis: Seafood Festival Apalachicola, I šeštad. Birthplace of Speed Antique Car Meet Ormond Beach, penktad. po Thanksgiving šventės.

Gruodis: Kalėdinis laivų paradas DeLand, III šeštad. Fort Lauderdale mieste — šeštad. prieš Kalėdas, Madeira Beach ir Pompano Beach — sekmad. prieš Kalėdas.

Meksikos įlankos pajūris

Kanados ir šiaurinių JAV kraštų gyventojai dažniausia leidžia atostogas tropinėje Floridos zonoje arba tiesiai lietuvių gyvenamose vietose, kaip St. Petersburg, kuris jau bandomas vadinti „antrąja Chicago“, Miami ir Palm Beach miestuose. Patoges niam aprašymui suskirstiau Floridą į 4 sritis — Meksikos įlankos pajūrį (tik vakarinį krantą), Atlanto Aukso Krantą (nuo Key West pietuose iki Titusville šiaurėje), Jacksonville-Daytona Beach rajoną ir kitas vietas, į kurias įeina Floridos vidurio vietovės

bei pačių vakarinių sričių minėtini taškai arba Meksikos įlankos šiaurinio kranto įdomesnės vietovės.

Rytinį Meksikos įlankos pajūrį apžvelgiant bene žymiausia vietovė bus Everglades tautinis parkas, esąs Floridos pačiame pietiniame jos gale. Tai didžiausia tropinė natūraliai paliktos saugonės vieta visose JAV-ose. Čia randama retų paukščių, tropinės gamtos augalijos, žuvų ir mangrovų miškų. Parkas užima 1,400,533 akrų plotą, į kurį įeina sausuma, vandenys ir pelkynai, įskaitant ir Cape Sable — labiausiai į pietus esantis Floridos pusiasalis ir kartu JAV-bių labiausiai į pietus įsirišęs žemyno taškas. Nuo Cape Sable parkas tęsiasi 45 mylias į šiaurę pagal Meksikos įlankos krantus ir 30 mylių į rytus iki nr. 1 plento Florida Bay krantais.

Iš tikro Everglades (taip parką trumpai vadinsime) yra lėtai judanti gėlo vandens upė, 50 mylių platumo ir tik kelių colių gilumo, maitinama Okeechobee ežero vandenimis. Didžiausia plotą užima mangrovų medžių labirintais atauti vandens keliai, nendrėmis apžėlusios pelkės, pamargintos bruzgynais ir šūriais laukais. Lietingais laikotarpiais net ir sausiausios vietos gali pavirsti pelkėmis, išskyrus aukštumose augančias pušis ir brūzgynus. Tarp gegužės ir lapkričio mėn. būtina išsitrinti odą skysčių prieš vabzdžius.

Sausumos aukštesnės vietos siekia ne daugiau kaip 8 pėdas aukščiau jūros lygio, o įlankų dugnas gali būti ne giliau, kaip 16 pėdų žemiau j. lygio. Daugybė salų ir apžėlusų salelių teikia keistos ramybės nuotaiką ir tam tikrą grožį. Įdomesnį parko tašką yra aukštieji miškai Shark upės srity, kur mangrovų medžiai iškyla iki 75 pėdų aukščio. Paplūdimiuose daugybė kriauklių.

(Bus daugiau)

Paskutinio policijos parodo priėmimas 1939 spalio 2 Kaune prie Iglulos bažnyčios. Iš kairės: Kauno policijos vadas Vladas Jankauskas, prezidentas Antanas Smetona, policijos departamento direktorius Kazys Svila, vidaus reikalų ministeris Rusteika ir kt. (Nuotrauką prisuntė Vytautas Svila iš V. Vokietijos).

PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA APIE KRIKŠČIONYBĘ LIETUVOJ

Ištraukos iš respublikos prezidento Antano Smetonos kalbos, pasakytos 1938 gegužės 29 d. per Krikščionybės Lietuvoje 550 m. Jubiliejaus iškilmingąjį posėdį V. D. Karo muziejuje.

Lietuvos krikštai, mūsų šandien iškilmingai minimas, yra vienas didžiųjų mūsų senovės įvykių. Jis daugiausia lėmė lietuvių būitį. Tačiau to krikšto reikšmė Bažnyčia ir Valstybė vertina katra savaip. Vienai rūpi juk pirmiausia tikrasis tikėjimas, jo mokslo platinimas, žmonių dorinimas, sielų ganymas ir jų paruošimas amžinajam gyvenimui, antrai — Tautos gerovė šioje žemėje... Jogaila, didysis Lietuvos kunigaikštis, tampa lenkų karalium talyga, kad pats apsikrikštys ir atves krikštian savo valdomą šalį ir ją sutelks su Lenkija. Ir jam, vadinasi, kaip ir Mindaugui, karūna ne dykai atseina. Kaina, už kurią ji pirka, istorikas betgi turėtų pateisinti, žinodamas, kaip ir kas anuo metu buvo...

Dabar galima paklausti,

ko gero davė krikštai
Lietuvai?

Atsiminkime, kad ji buvo tarp dviejų kultūrų: rytų — Bizantijos ir vakarų — Romos. Prisi- jungdama gudų žemes, ji vis daugiau ir daugiau darėsi veikianti rytų Bažnyčios... Gediminaičiai, o jų pavyzdžių ir bajorai didžiūnai, veda gudes ir leidžia būti stačiatikiams savo vaikams. Kaip stiprios būta gudų įtakos, rodo ir tai, kad jų kalba virto Lietuvos valstybine kalba. Ją rašė Lietuvos Statutai, ji vartojama valdžios įsakymams ir kitiems jos reikalams. Ji toje aukštumoje išlieka ligi 18 amž. Galbūt ne veltui tvirtina kai kurie rusai istorikai, kad jei ne Romos krikštai, tai lietuviai būtų galutinai surusėję, ir Rusija, jų valdoma, būtų vadinusi Lietuva. Lietuviai, norėdami išlaikyti savo valdžią gudoose, derinosi juk i juos ir patys virto stačiatikiams. Ir nors rytų Bažnyčia leido visas pamaldas gimtąja kalba, lietuviai tačiau nepasinaudojo tuo įpročiu.

Bet krikštai griežtai pasuko Lietuvą į vakarų kultūrą ir jai davė pastovią linkmę.

Kadangi tuomet tebebuvo viduramžis, nors ir vėlyvas, tai Romos Bažnyčia turėjo tikintisiesiems ne vien dvasinės, bet ir pasaulinės valdžios. Del to su katalikų tikėjimu iš vakarų ejo mokslas, menas ir technika. Lankstūs Romos civilizacija buvo visu kuo pranašesne už su- stingusią Bizantijos civilizaciją. Tai gerai numanė ir gerieji Lietuvos kunigaikščiai, ypatinai Vytautas Didysis. Jam išsigalėjus Gedimino soste, spartiau plito ir katalikų tikyba lietuvių tarpe, o su ja ir lotynų kalba. kain

visuotinio civilizuoto pasaulio, šviesuomenės, bendravimo jungė. Ji imta vartoti ir valstybės raš- tuose greta gudų kalbos, ji sėkmingai su šiaja rungtis. Lotynų kalba, visur pir- maudama, ne tik artino kraštus, bet ir juos saugojo nuo nu- tautimo. Lietuviams ji buvo pra- vartu prieš gudų, lenkų ir vokiečių kalbos išsigalėjimą... Mūsų bajorai per tą laiką spėjo tiek pasiduoti lenkų įtakai, kad jų tautinės sąmonės nebeatgaivino nei vyskupo Giedraičio nei kanauninko Dauk- šos patriotiški žygiai.

Lietuvos krikštų pasinaudojo daugiau Lenkijos, ne kaip Lietuvos politika. Bet ar galime už tai kaltinti lenkus? Rodos, tektų verstį kaltę patiems lietuviams, kad buvo apsisleidę ir nesirūpino savo ateitimi ir tos ateities neįžiūrėjo... kad krikštai daugiausia lėmė lietuvių būitį. Tai tiesa. Katalikybė Lietuvoje pergyveno reformacijos metą, o Rusijos valdžioje mums esant sėkmingai atsispyrė rusinimo politikai, ir tuo savo atsparumu

išsaugojo lietuvių tautą sveiką... Bažnyčia, nebetekusi pasaulinės valdžios, vis dėlto paliko didis veiksnys tautos gyvenime. Ji drauge su valstybe dalyvauja tautos auklėjime, taigi tebeleima ir dabar jos būitį ir ateitį. Iš tokio abiejų veiksmų santykio eina didis uždavinys derinti Bažnyčios darbą su Valstybės darbu, laikyti reikiama jų pu- siausvyrą kiekviename tautos žygyje, žinoti ribą, kas yra Bažnyčia ir kas Valstybės. Armonija, santarvė, o ne priešingumai turi vadovauti sakydam uždaviniai. Amžina- sis gyvenimas ir žemė sub specie aeternitatis ir sub specie temporis — abu mastu skirtingu, bet ne prieštaringu. Tikėkime šią iškilmingą valandą, kad taip gali būti ir kad taip bus. Tada nuo mūsų priklausoma. Iš tautos i amžiną gyvenimą, o tauta žemėje. Mylime savo žemę ir, ją saug- dami bei ginami, nepamirštame krikščionių idealų, iš protėvių paveldėtų, gyvenime auklėjamų.

ŠOKINĖJANTI AMERIKOS EKONOMIJA

Juokingai atrodo, kad tautos ūkis galėtų šokinėti. Bet prisimenant depresiją, infliaciją ir kitas ūkiškas negeroves ir atidžiai įsižiūrė- jus i Amerikos ūkinio gyvenimo dabartinę padėtį, jis neramus, kaip ir visas poli- tinis ir tarptautinis santykia- vimas. Spaudoje kasdieną užtikame žinių apie visokius neramumus, kuriuos sukelia žmogus, trokšdamas įsigyti kuo daugiau materialinių gėrybių. Šis noras labai gerai matomas Amerikos ūkiškame gyvenime, nes niekur kitur nėra taip daug milijonierių kaip Amerikoje. Jie gali nesivaržydami patenkinti visas savo užgaidas. Bet kiekvienos vyriausybės ar val- džios pagrindinis uždavinys ar tikslas — patenkinti daug- mos žmonių pageidavimus. Jų patenkimo pastangos ir sudaro ekonominę politiką. Vyriausybė šio tikslo įgyvendinimui yra lyg įgalio- ta išnaudoti visus priemonis, kurios gerovės pakėlimui šaltinius. Bet pasaulyje dar nebuvo tokios vyriausybės ar valdžios, kuri būtų sugebėjusi patenkinti visas pavaldinių užgaidas.

Prezidentas Reaganas deda visas pastangas, kad krašto ūkį pagyvintų ir jo neprive- dus prie depresijos. Jis pakei-

tė Federalinės rezervų tarybos vadovą, nuo kurio labai daug priklauso krašto ekonominis judumas. Buvo nusiskun- dimų, kad pastarasis mažai kreipė dėmesio i naujų įmonių atsiradimą ir jų finansavimą, kai japonai pradėjo užkariau- ti Amerikos rinką. JAV preky- bos balansas metai i metus vis nesubalansuojamas ir rodė bilijonų deficitą. Horizonte jau pasirodė ženklai, kad infliacija netrukus aptemdys biznio žydėjimą. Rinkoje pin- gų kiekis nesiderino su prekių nuolat kilstančiomis kainomis, nes vis būdavo kainų išlyginimui metami i rinką didesni pinigų kiekiai. Padidėjęs pinigų kiekis ir laisvesnis kreditavimas atro- dē, kad pagyvins krašto ūkinį judumą. Tačiau pasirodė, kad sotas alkaną mažai atjaucia. Visi stiknuoti duomenys buvo išrikiuoti ant prezidento stalo. Jie rodė, kad krašto ekonomija krypta i infliaciją, o prekybos balansas jau pasiekė 16 bilijonų deficitą. Lengvesnis kreditas ir numušimas „prime rate“ procento iki 7,8% dar labiau pablogino ekonominę padėtį. Viso to sąvartoje turėjo kris- ti Federalinės rezervų tarybos prezidentas. Tokia padėtis tęsėsi maždaug pusę metų. Dabar sujudo prezidento

patarejai, kada dolerio vertė užsienio biržoje pradėjo kristi. Be to, tautos ūkio augimas nukrito iš 5% iki 0,6% pirmame pusmetyje. Visi prezidento patarejai pradėjo būkštauti, kad metinis tautos ūkio augimo procentas gale metų nebeprašoks net 2%. Iš pradžių daugelis biznierių džiaugėsi biznio pagyvėjimu, tačiau ekonomistai pradėjo nerimauti: nurodydami, kad einama prie atslūgimo, kuris jau pradėjo leisti savo daigus.

Komercijos departamentas prezidentui pranešė, kad prekybos balanso deficitas jau pasiekė 18 bilijonų dol. sumą ir kas mėnesį vis didėja, nes JAV prekių eksportas mažėja. Dolerio vertė užsienio biržoje pradėjo svyruoti, ir jis krypta i neigiamą pusę. Biznieriai aiškino, kad sumažėjus dole- rio vertei, užsienis pirsks daugiau Amerikos prekių ir reikalai pasitaisys. Prezi- dentas palaukęs pusę metų ir matydamas, kad svarstyklės krypta Amerikos ūkio nenau- dai, pasigalandęs peilį padarė pirmą operaciją, kai pamatė, kad prekybos balansas per pirmuosius 7 mėnesius iš 18 bilijonų deficitą pašoko iki 102 bil. Atstatyti normalią padėtį reikės nemažai pastangų. Specialistai nurodo, kad pirmiausia dėmesys tektų nukreipti i pramonės sustingimą, dažnus streikus, užsienio prekių importo mautis ir apskritai Amerikos biznio apsaugą, skatinant amerikiečius daugiau pirkti vietinių prekių negu japoni- kų Toyota.

Naftos kompanijos skatina- mos ieškoti naujų naftos šalti- nių ne tik Texas, bet ir vandenynų pakraščiuose ir kitur. Augant pramonei, vis daugiau ir daugiau reikia importuoti naftos iš arabų kraštų. Šiokiio tokio optimiz- mo sukėlė naftos kainų nukritimas, tačiau kainų nukritimą atveria namų staty-

bos apmirimas ir jų pardavi- mas, kuris dabar sukasi apie 18%. Jų pardavimo paskatini- mui sumažintas mokiųjų procentas. Tačiau pagaikštis turi du galų: atleidimas darbininkų iš fabrikų ir apskritai sumažėjimas ekono- minio judrumo, atsiliepia ir i namų pirkimą bei jų statybą. Dabar jau ir Kalifornijoje pilna laikraščiuose skelbimų apie liuksusinių namų pardavimą. Bet pirkėjai daugiausia ieško vienabučių namų.

Petras Indreika

KAIP PRAILGINTI GYVENIMĄ

Tvrinėtojas dr. S. Paffenberger paskelbė garsiaame „New Eng- land Journal of Medicine“ sa- vo studiją, kurioje rado, kad vy- rai, kas savaitę sudegina 2,000 kalorijų vaikstant, kokių kitu aktyviu sportu ar lipimu laiptais, ketvirčiu ar trečdaliu sumažina mirties riziką, palyginus su mažiau aktyviais vyrais. Jis tei- gia, jog vyrai pradėję šitaip spor- tuoti dar būdamas 35 metų ir visą gyvenimą tai ištesę iki 80-ties metų gyvens virš dviejų metų il- giau negu sėslus žmogus. Apskaiciavus, kad užlipimas septynioliasdešimčia laiptų sudegina 28 kalorijas, daroma iš- vada, kad 2,000 kalorijų sudegi- nimui reikalinga kas savaitę užlipti 5,000-čius laiptų, arba kitaip variantu, kiekvienas užlipi- mas lietu laiptu prailgina gyve- nimą keturiom sekundėm.

RODYS UŽDRAUSTUS FILMUS

Sov. Sąjungoj sudaryta komisija ištirti pastarųjų 20 metų filmus, kuriuos cenzūra draudė rodyti. Sakoma, kad komisiją sudarys netik filmų kūrėjai, bet ir kitų profesijų atstovai. Jų uždavinys ištirti, kodėl tam tikrų filmų nebuvo galima rodyti.

During Emergency Medicine Week, September 21-27, 1986, the physicians of Emergency Medicine, S.C. wish to take the opportunity to thank all the people who assist us in providing medical care in the Emergency Department at Holy Cross Hospital.

To the Sisters of Saint Casimir and the ad- ministrators of Holy Cross Hospital, especially those directly associated with the Emergency Department.

To the Emergency Department registration per- sonnel, nurses aides, orderlies, Emergency Room Technicians, and clerks.

To our colleagues on the Medical Staff.

To all the staff of the ancillary services: Dietary, Engineering, House Keeping, Laboratory, Medical Records, Radiology, Respiratory Therapy, Security.

To the Department of Social Work, and Pastoral Care who attend to families in their time of need.

To the volunteers, some of the most unselfish and unheralded people we know.

To the area paramedics and ambulance person- nel, who allow us to extended emergency treat- ment beyond the hospital's walls.

TO ALL THESE PEOPLE WE SAY THANK YOU.

We have conspicuously failed to mention one group. Not through an oversight, but rather because we believe they deserve particular acknowledgement.

A VERY SPECIAL THANK YOU TO OUR ASSOCIATES
IN MEDICAL CARE — THE NURSES WHO CHOOSE TO
WORK IN THE EMERGENCY DEPARTMENT.

EASY PIEROGI MAKER

With the help of My form no need to pinch with fingers to make all same size pierogi.

2 Forms To Choose From
(Each Form Costs \$10.00)
Makes 20 ps. — Small pierogi
14 ps. — Large pierogi
Send \$10.00
To J. Chyplniacz
4834 W. Henderson
Chicago, IL 60641 286-6675

— OR —
NIDA RESTAURANT PARAMA FOOD & LIQUORS
2617 W. 71st St. 2534 W. LITH. PLAZA
CHICAGO, IL 60629 CHGO, IL 60629

PIEROGI KING

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

No. 703 — 58-ta & St. Louis apyl. Giminingai šeimai arba pajamoms 5 kamb. mūrinis namas. 2 miegami savininkui. Moderni virtuvė ir vonia. Gražus 3 kamb. butas rūsyje pajamoms. 2 maš. garažas. Geras parkings. Skambinkite dabar.

No. 688 — 69-os ir Pulaski apyl. 5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautinių. Skambinkite dabar.

No. 698 — 1½ aukšto namas 71-os ir Kedzie apyl. Tik \$69,900 — labai ne- brangiai. 6 kamb., 3 karališko dydžio miegamieji pirmame aukšte savininkui, 3-ju kamb. butas viršų pajamom ar giminingai šeimai gyvent. Švarus rūsys, centr. oro vė- sinimas. Naujas stogas ir centr. pečius. Naujos ažuolinės spintos virtuvėje. 2 maš. garažas. Puikus namas. Paskubėkite, skambinkite tuoj pat.

No. 695 — i vakarus už Kedzie. \$41,900 — negalima tikėt. 6 kamb. medis- nis apkalts namas su trimis miegamaiais plus „paneled“ porčius. Gražiai išdažytos rūšys. Naujas centr. pečius. Naujos rinos ir rutenkamieji vamzdžiai. Didelis porčius prieky. Didelis kiemas vaikams žaisti. 64-os ir Spaulding apyl. Skubėkite prie telefono, skambinkite dabar.

No. 669 — Pravažiukite — gyventojų netrukdykite — 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis. 3 dideli miegamieji, modern. virtuvė ir vonia. Didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu i naują 2-ju maš. garažą. Pusiau įrengtas rūsys. Aluminijaus sofit & fascia. Nauji žiem. langai. Naujai dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar ketvirtas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokė- ti \$3,100. Skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiukite — gyventojų netrukdykite 3650 W. Mar- quette 2-ju butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., moder- ni virtuvė, pilnas rūsys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikait 260 dol. per mėnesį mokėtis už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pa- skambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

12,000 PLUS ACRES AVAILABLE
Scenic Southeastern Oklahoma, within fifteen miles of Poteau, Oklahoma, acreage is contiguous, surface and partial mineral interests are available, area has proven natural gas reserves, tracts are largely undeveloped native timberlands. Principals only.
Box 687, Poteau, Oklahoma 74953
918-647-9714

HELP WANTED

Ieškoma moteris prižiūrėti 3 mėn. mergaitę 4 d. savaitėje Lyons mieste netoli Berwyn.
Skambinti; 373-6526

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėtis už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas- mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytė- lės. Karšto vandens tankai. Flood con- trol. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

NAMŲ APŠILDYMAS
Jau laikas patikrinti ir išvalyti pečius dėl žiemos. Vėliau busiu la- bai užimtas. Skambinkite dabar.
A. Banys — Tel. 447-8806

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

PRIME REAL ESTATE

14300 S. Bell Rd. 460-0880
Lockport, Ill.

Galim JUMS patarnauti šiuose rajonuose:
Palos Heights, Palos Park, Palos Hills, Orland Park, Lemont, Homer Township, Old Oak Estates ir Big Run Acres.

JUMS patarnaus šie patyrę profesionalai:

Algis Lieponis Linas Gylis
Rūta Sušinskienė
G. Petras Lieponis

PRIME REAL ESTATE savininkai, lietuviai, JUMS vis parūpins geriausias sąlygas!!!

PRIME REAL ESTATE
• Sklypai • Gyvenamieji namai
• Verslui pastatai

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba, norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosa- vybės įkainavimas nemokamas.

Century 21

KMIECIK REALTORS

7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
Realtor/Associate
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuo- savybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patar- navimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

Labai geras mūrinis namas.
2 gražūs butai — 5 ir 4 kamb. Prie- 72-os g-vės už California i vakarus. Prašom skambinti po 5 val. vak.
Brokeris — 778-6916

70-ta ir Lawndale 5½ kamb. mūri- nis 2 miegam., šeimos kamb. arba 3-čias miegam. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. \$68,000 arba geriausias pasiūlymas.
641-0888 arba 355-5517

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Marquette Parke išnuomojamas švarus 3-ju kamb. apšild. butas. Pečius ir šaldytuvai. Ramioje vietoje 66-tos ir Campbell apyl. 260 dol. mėn. plus 1½ mėnesio užstatas. Skambin- kite (angliškai) tel. 247-2437 arba 284-2917.

67-tos ir Whipple apyl. išnuo- mojami naujai dekoruoti apšildomi butai po 3½ ir 4 kamb., po 1 mie- gamą. \$295 ir \$315 i mėnesį. Pen- sininkams nuolaida.
Skambinti 779-6193.

Išnuom. miegamasis kam- barys pensininkai. Galimybė naudotis virtuve. Marquette Parke. Skambinti tel. 925-2009.

ALOYZAS BARONAS

Daiktai kasdieniniai

POEZIJA

Pomirtinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijolė Baranienė savo vyro a.a. Alojzo penkių metų mirties sukakčiai pami- nėti, iliustravo dail. Ona Stankaitytė-Baužienė.
Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.

Kaina su persiuntimu \$6.00
Illinois gyventojai dar prideda 40 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Sekmadienį,
rugsėjo 28 d.,
11 v. Jaunimo centre.

LIETUVIŲ TAUTOS 1941 M. SUKILIMO MINĖJIMAS

Šv. Mišios: vysk. Paulius Baltakis;
Iškilmingas posėdis su Lietuvių
Aktyvistų štabo ir Lietuvos
Laikinosios vyriausybės nariais

Rengejai

Tautos šventės minėjime Detroito.

Nuotr. J. Urbono

Detroito žinios

(Atkelta iš 2 psl.)

„ŠVYTURIO“ JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBOS POSĖDIS

Rugsėjo 6 d. kuopos valdybos nariai posėdžiavo Pilėnų stovykloje. Prieš posėdį pasivaišinta kuopos moterų vadovės Onutės Selenienės paruoštais pietumis. Onutei šia me darbe talkino Sofija Sirutienė, Liuda Macionienė, Salomėja Grigaitienė, Grace Valiukienė ir kitos.

Kuopos pirmininkui Broniui Valiukėnui padėkojus moterų vadovei ir jai talkinėjusioms už skaniai paruoštus pietus, susirinkta valdybos posėdžiui. Perskaičius darbotvarkę susikaupimo minutę pagerbti mirę kuopos šauliai: dr. Alfonsas Pakalnis, Juozas Kirvelaitis, mjr. Kazimieras Daugvydas, Bronius Zakarka ir Sigitas Žebraitis.

Išdininkas Romas Macionis apibūdino kuopos finansinį stovį. Pirmininkas nusiskundė, kad kuopa gauna daug laišku, prašančių aukų. Paminėjo šiais metais Union Pier suruoštą Jūros dieną, kurioje dalyvavo ir kuopos atstovai; diena buvo kuklesnė, nes ir čia jaučiasi silpnėjimo žymės.

Spalio 5 d. įvyks Pilėnų stovyklos uždarymas, o gruodžio 21 d. Šv. Antano parapijos salėje bendros Kūčias. Apie stovyklos uždarymą ir Kūčias bus informuojama ateityje.

Spaudai paremti paskirta: „Kariui“, „Dirvai“ ir „Draugui“ — po 50 dol. Radijo valandėlėms po 25 dol. („L. Balsui“ ir „L. Melodijoms“).

Posėdį sklandžiai pravedė kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas, sekretoriavo Romas Macionis.

PASKAITA APIE TURINO DROBULĘ

Aštuoni Amerikos mokslininkai, su pačiom naujausiom analizavimo priemonėmis ir didelių būrių pagalbinio personalo, 1978 m. išvyko į Turiną analizuoti Turino katedroje saugojamą nepaprastą drobulę, kurioje atsispaudęs sumušto, nukryžiuoto vyro atvaizdas. Ar šis atvaizdas tikrai yra Kristus? Ar kieno nors nutapytas paveikslas? Šį klausimą atsakys mokslininkas Robert A. Tremmel spalio 12, 12:15 p.p. Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Čia išgirsime drobulės istoriją ir ką Amerikos mokslininkai apie ją mano. R. Tremmel apie Turino drobulę kovo 26 d. kalbėjo Sigma XI, The Scientific Research Society of

America. Džiugu, kad turėsime retą progą išgirsti autoritetingą mokslininko žodį apie šią nepaprastą drobulę, matyti joje esančio atvaizdo skaidres ir sužinoti apie pačią drobulę.

B. Brizgys

ATŠVENTĖ 95 METŲ SUKAKTĮ

Rugpjūčio 1 d. Antanina Zokienė, sūnaus Broniaus ir mairčios Luolos Zokų namuose, atšventė savo 95-tą gimimo sukaktį. Į šią neeilinę šeimos šventę be vietinių buvo atvykęs ir iš kitų miestų.

Marti ir sūnus šiai šventei gražiai paruošė vaišių stalą. Motiną pasodino stalo gale prie specialiai jai iškepto torto, kuriame buvo prismaigstyta jo metų skaičių žyminių žvakučių. Sukaktuvinėkė uždegtas žvakes užpūtė iš karto, kas parodė, kad ji yra stipri. Buvo pakeltos vyno taurės ir sugiedota „Ilgiausių metų“ Svečių tarpe buvo ir Amerikoje gimusių, tai sugiedota ir „Happy Birthday“.

Antanina Zokienė gimė 1891 m. rugpjūčio 1 d. Padubysio km., Seredžiaus parapijoje. Sūnaus pastangomis 1965 m. atvyko į Ameriką. Iš pradžių gyveno Pittsburgh, Pa. Po kiek laiko su sūnumi ir mairčia persikėlė į Detroitą ir dabar gyvena Westlande, Detroito priemiestyje.

Antanina Zokienė, nors ir sulaukusi gražaus amžiaus, nesėdi rankas sudėjusi; kruta, juda ir dirba visus mažų apyvokos darbus.

Gyvuok, Mamytė, dar ilgai, ilgai...

J. ir A. Grinius

SĖKMINGA RAMOVĖNŲ IŠVYKA

Rugpjūčio 17 buvo saulėta ir karšta diena. Į „Švyturio“ j. šaulių kuopos stovyklą „Pilėnai“ atvažiavo daugiau negu 100 svečių, jų tarpe buvo ir Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas su mama Adele Poderiene, Šv. Kazimiero parapijos Windsor klebonas kun. Kazimieras Simaitis ir svečių net iš Flint, Toledo, Windsor ir Manchesterio. Atsilankė iš Dainavoje stovyklaujančių keletas skautų ir j. mokytojų savaitės atvykusiųjų keletas mokytojų.

Pavalgius pietus ir atsigalvius gėrimais, visi susirinkome prie turtingo dovanų stalo, kuriame buvo išdėstyta 50 įvairių dovanų. Išdalinus dovanas, ramovėnų skyriaus pirmininkas Vytautas Kutkus padėjo svečiams už

atsilankymą, asmenims už įteiktas laimėjimas dovanas, ponioms aukojusioms pyragus, išvykos vyr. organizatoriui Mykolui Abariui ir talkininkams bei talkininkams: Onutei Abarienei, Onutei Pusdėsrienei, Liudai Macionienei, Danutei Petrovienei, Salomėjai Grigaitienei, Onutei Valiėnei, Lidijai Mingėlienei, Elzei Kobelskienei, Antanui Vaitėnui, Biliui Telyčėnui ir Algiiui Macionui. Už laimėjimus dovanų surinkimą — Emilijai Kutkinei ir Romui Macionui.

Supažindinta buvo ir su ramovėnų valdyba: Vytautas Kutkus — pirmininkas, Mykolas Kizis — vicepirmininkas, Romas Macionis — sekretorius, Antanas Vaitėnas — išdininkas ir Mykolas Abarius — valdybos narys kultūriniais reikalais. Šią išvyką — gegužinę rengė ramovėnai, talkinant birutietėms, Stasio Butkaus ir „Švyturio“ j. šaulių kuopoms.

A. Grinius

Mūsų kolonijose

Rochester, NY.

ŠVENTĖ RAŠYTOJUI

Puošni ir turininga rašytojui Jurgiui Jankui, jo 80-tam gimtadieniui, skirta šventė jau praeityje.

Rugsėjo 13-ąją Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko jam skirta akademija. Ją pradėjo ir vadovavo Vytautas Žmuidzinai. Į rašytojo Jankaus kūrybos rūmus vartus atkėlė poetė Nerima Narutė, sudėjusi eiles iš jo išleistų knygų vardų. Matėme už stalo susėdusius žmones iš namo geroje gatvėje, pro šalį praskrendančius paklydusius paukščius, pažadintą naktį ant morų, kol atkėlė vartus senas kareivis Matatutis...

Akademijos centre — poetas Stasys Santvaras. Per plati ir per gili Jurgio Jankaus kūryba, kad vienam pašnekesyje būtų galima ją visą aprėpti. Jis pažvelgė tik į tris Jankaus išleistas knygas: „Naktis ant morų“, „Namas geroje gatvėje“ ir „Anapus rytojaus“. Trumpai nusakė ryškesnius veikėjus, jų veiksmų situacijas, įterpdamas poezijos grožio skambančias savo įtarpas.

Sukaktuvinėko marti Danutė Jankienė, atvykusi iš Detroito, skaitė dar rankraštyje tebesančią pasaką „Grigo ratai“. Įgudusi vaidybos mene, įdomai vedė klausytojus per žemos pūgą, per gerus žmones, tik namie tenorinius švėsti Kūčias, kol Gri-go ratai pakilo į dangaus

KELIONĖ Į NEAPRĖPIAMAS ERDVĖS PLATYBES

Nuo senų senovės laikų žmogus gėrėjosi dangaus kūnais ir svajojo juos arčiau pažinti: mėnulį, planetas ir mirguliuojančias žvaigždes. Bet jis buvo nepajėgus įvykdyti savo svajonėms. Tik 1957 spalio 4 d. sovietai sugebėjo paleisti raketą Sputnik I, kuri laimingai apskrido žemės rutulį. Šis įvykis laikomas Erdvės metų pradžia.

Vėliau prasidėjo kelionės į erdvę, ir 1968 Amerikos astronautai bent 10 kartų apskrido mėnulį. Ant Mėnulio žmogus pirmą kartą įmynė savo pėdą tik 1969 liepos 20 d. Astronautas Neil A. Armstrong labai atsargiai išlipė iš raketos — Module „Eagle“ ir 10:56 val. vakaro kairę koją nuleido nuo kopėčių ant Mėnulio paviršiaus. Po 10 minučių, išlipo ir astronautas Edwin E. Aldrin, Jr. Patikrinę „Eagle“, kad ji yra tvarkoje, astronautai jau drąsiai pasileido per Mėnulio paviršių ir per 22 val. atliko jiems pavestą uždavinį. Jie laimingai sugrįžo į Žemę. Po jų sekė dar kelios kelionės į Mėnulį.

Mokslininkai įsitikino, kad sėkmingos kelionės į Mėnulį atveria plačias galimybes geriau pažinti universą ir neaprepiamą dangaus erdvę: kaip atsirado saulė, planetos ir žvaigždės. Be to, ar yra erdvėje kur nors gyvybė. Astronomai per amžius yra surinkę daug mokslinių duomenų. Bet jų žinias riboja nepažįstama erdvė, kurios ribos prasideda apie 160 km nuo Žemės paviršiaus. Į tokį aukštį dažnai paleidžiamos raketos, bet žmo-

gui jau sudaro didelį pavojų, nes tokiam aukštyje trūksta oro. Oras darosi nebetinkamas arba jo yra tiek mažai, kad žmogus nebegalėtų gyventi. Net ir tariaimi satelitai, pasiekę beorę erdvę „miršta“ ir grįžta į žemę!

Bet žmogaus norai yra didesni negu jo sugebėjimai: pasiekti neaprepiamą tarpžvaigždinę erdvę. Visa bėda, kad kai jis pažiūri į savo gimimo metriką ir paskaičiuoja, kad amžius bus per trumpas skrendant net 36,000 km per valandą.

Bet nežiūrint į tai, mokslininkai, dirbą NASA laboratorijoje, planuoja nepaprastą programą — pasiųsti atomine energija varomą satelitą, kuris išvystytų greitį apie 300,000 km per valandą. Jeigu pavyktų sukurti tokią raketą, tai galbūt po 40 metų kalendoriai metų pradžią pradėtų skaičiuoti nuo į erdvę įsibrovimo.

Projekto direktorius Lew Allen projektą pakrikštijo: TAU, tai reiškia tūkstantis astronominių vienetų, arba raketa turėtų skristi tokiu greičiu. Astronominis vienetas yra atstumas tarp Žemės ir Saulės, 93 milijonai km. Dabar vartojamos raketos Saulės sistemos tyrinėjimui pasiekia tik 36,000 km per valandą. Pavyzdžiui raketos — Voyager pirmoji ir antroji, kurios aplankė planetas, ir buvo tikimasi, kad jos prasių vers pro Saulės sistemą, deja taip, nepadarė, nes jų greitis buvo tik 36,000 km per valandą.

aukštyje. Ji ročesteriečiams buvo staigmena ir naujovė.

Kita staigmena, tai dail. Alfonso Dargio, gyvenančio Vokietijoje, atsiųstas specialios sukaktuvinėkui paveikslas.

N.P.M. Seserų provincijolė ses. Paulė, atvykusi iš Putnamo, sveikino visų seserų ir ten gyvenančių poetų vardu, Rochesterio LB vardu — pirmininkė Danguolė Klimienė, o visos parapijos vardu — klebonas tėv. Justinas Vaskys, OFM.

Po „Ilgiausių metų“ ir sukaktuvinėko padėkos prasi-dėjo puota. vienos viešnios žodžiais: „...stalai lūžo, šampanas plaukė“. Tas vaišes suruošė ročesterietės Jankaus gerbėjos. Svečiai vaišindamiesi stebėjosi meniškai išdėstytų knygų gausumu ir didžiulėmis krūvomis dar tebesančių rankraščiuose.

Sekmadienio rytė, iš New Yorko atskubėjęs tėv. Leonardas Andriekus. 11-tos valandos šv. Mišių metu vietoje pamokslą tarė labai išmąstyta ir prasminga žodį, išryškindamas Dievo žmoguje įdiegtą rašytojo talentą. Šv. Mišias koncelebravo tėv. Justinas Vaskys, OFM, tėv. Leonardas, OFM, ir tėv. Jonas, OFM. Skaitinius skaitė ses. M. Paulė.

Po pamaldų visi rinkosi į salę literatūrinei priepietei. Pasivašinę kava ir skanėtais, godžiai gėrė poezijos grožį. Poetas Leonardas Andriekus pirmasis, pasveikinęs sukaktuvinėką visų niujorkiečių vardu, įteikęs „Tapybos“ knygą su daugybe parašų, pabėrė savos kūrybos, žvelgdamas į rudėjančias dienas ir Lietuvos pakelėse rymantį Rūpintojėlį.

Poetas Stasys Santvaras savo eilėmis ir įmantriu perdavimu užbūrė klausytojus.

Šventę baigė jubilias rašytojas Jurgis Jankus. Visiems padėjo ir paskaitė „Severiuko išpažintį“ iš rankrašty tebesančios knygos. Literatūrinę priepietę trumpais įtarpais (iš dalyvaujančių poetų eilių), pravedė ir religinės-kultūrinės sekcijos vardu visiems padėjo Izabelė Žmuidzinienė. Taip baigėsi dvi dienas trukusi šventė. I.Z.

AGUONŲ MEDŽIOKLĖ

Sovietų autoritetai nuodugniai ieško asmenų, kurie slapta augina aguonas ir kanapes, kad parūpintų rinkai narkotikų. Ieškojimui vartojami lėktuvai ir helikopterai, ypač autonominėje srityje Karakal-pake, kur užtikdami net hektaro didumo aguonų laukai. Pastaruoju metu sovietų spauda atvirai kalba apie narkotikų problemą jaunimo tarpe. Yra atsitikimų, kad ištisa grupė vaikų miršta nuo apsinuodijimo.

CIGAREČIŲ VĖZYS

Rūkymas nštumo laike padaro kūdikį ne tik silpnės- nės sveikatos, bet sudaro daugiau galimybių gauti vėžį vaikystėje. Tai atidengė švedų Karolinska ligoninė, ištyrus 305 vėžio pacientus, jaunesnius kaip 16 metų.

Jei nėsčia moteris kasdien surūko 10 cigarečių, tai ji savo vaikui 50% padidina galimybę gauti vėžį dar vaikystėje, o tipiško vaikų vėžio, kaip laukemija ir inkstų tumoras, galimybė net padvigubėja. T.

Nežiūrint į tai, mokslininkai nenustoja vilties ir tikisi, kad 10 metų laikotarpyje pavyks pasiekti 225,000 km per valandą ir pralenks elektros atomo greitį. Kartu projektuojamas ir teleskopas, kurio objektyvas būtų galima nukreipti į Saulės sistemą, kada jis skris per universą ir žvaigždynus ir užregistruos atstumą tarp jų ir Žemės...

Žinome pasakymą, kad idėjos yra ne žaistas vaikui, ir kas dedasi National Aeronautics laboratorijoje, mes nežinome. Technologija žengia pirmyn, ir senos raketos jau kraunamos į laužo krūvas. Tie, kurie sulauks 2000 ar 2005 metų jubiliejų, gal galės pasididžiuoti nepaprastu laimėjimu.

P. Indreika

A.†A.

JUOZAS BERNOTAS

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Parko apyl.
Mirė 1986 m. rugsėjo 22 d. 6:30 val. vak., sulaukęs 62 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje. Amerikoje išgyveno 32 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukrė Aldona, žentas Jurgis; 2 sūnūs: Vytautas, marti Helen ir Renius; 4 anūkai, brolis Antanas, brolienė Marta ir šeima, gyv. Kanadoje.

Kūnas pašarvotas Kosary koplyčioje, 3100 West 59 Street. Lankymo valandos antradienį nuo 6 iki 9 val. vak., trečiadienį nuo 1 iki 9 val. vak.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 25 d. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukrė, sūnūs, marti, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Walter Kosary. Tel. 434-4246.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Nekalto Prasidėjimo Šv. M. Marijos — Brighton Parko lietuvių bažnyčioje 40 valandų atleidai bus spalio 3 ir 4 dienomis lietuviškai, spalio 5 d. angliskai.

x Kryžiaus šventinimas Ateitininkų namų sodyboje, Lemonte, bus spalio 12 d. tuoj po 11 val. šv. Mišių. Po trumpų iškilmų bus lauke keptos jautienos („steiko“) pietūs. Pietums rezervacijos būtinos, reikia žinoti tikslų dalyvių skaičių ir tuo reikalu prašome iš anksto paskambinti namų tarybos pirmininkui inž. Alfonsui Pargauskui: 361-2817.

x Vysk. Povilas Baltakis, OFM atvyksta į Chicago ir ta proga dalyvaus „Draugo“ metiniame bankete rugsėjo 28 d. Martiniue, Evergreen Park, Ill.

x Sol. Margarita Momkienė 1941 metų sukilimo minėjimo giedos Amerikos ir Lietuvos himnus. Iškilmingas minėjimas ruošiamas šį sekmadienį, rugsėjo 28 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje, prasidės 11 val. vysk. Pauliaus Baltakio laikomomis Mišiomis.

x Dr. Petras Kisieliū, veiklus visuomenininkas, kaip iškiliausias metų lietuvis (man of the year) bus pagerbtas Illinois Lietuvių Respublikonų lygos jos 20 metų veiklos minėjimo pietų metu. Minėjimas vyks Lietuvių Tautiniųose namuose spalio 5 d. 4 val. p.p. Tuo pat metu bus įteikti pažymėjimai: už nuopelnus — teisėjui Antanui Valukui ir amžinojo nario — Vincui Kačinskui. Visuomenės kviečiama dalyvauti, iš anksto apie dalyvavimą pranešant Lygos pirm. P. Jurkui ar kitiems valdybos nariams.

x A.a. Kastyčio Izokaičio, reklaminių nuotraukų fotografo, darbų paroda vyks Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Vide-audio galerijoje muziejaus darbo valandomis nuo 10 v.r. ligi 4 v. p.p. kasdien, o ketvirtadieniais iki 8 v.v. Paroda vyks iki spalio 31 d.

x Chicagos Antras kaimas, š.m. programoje pusvalandžiui su klasiškai (V. Krėve ir K. Binkis) sugrįžta į (pirmąjį) Lietuvos kaimą. Kviečia ir jus, spalio 11, 12, 18, 19 ir 25 dienomis dalyvauti Playhouse, 2515 W. 69 St. Pradžią šešt. — 8 v.v., sekm. — 6 v.v. Rezervacijos Gifts International 471-1424.

(pr.)

x Seklyčia — tai Vyresniųjų lietuvių centre naujai įrengta lietuviška valgykla. Įvairūs patiekalai pasirenkami. Malonus pataravimas. Vyresniesiems 1.25 dol. nuolaida. Seklyčia atidara kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro. Kviečiame visus apsilankyti, skaniai pavalgyti, susitikti su draugais, praleisti laiką jaukioje lietuviškoje atmosferoje. Seklyčios adresas: 2715 W. 71st St. Telefonas 476-2655.

(sk.)

ARAS
Dengiamieji ir taisomieji visuose STOGUOSE
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELE
737-1717
arba tarp 10 v.r. ir 8 v.v.
tel. 434-9655

x Vytautas Volertas bus paminėtas lietuviškoje Sophie Barcus radijo programoje (1450 AM) šį sekmadienį, rugsėjo 28 d. Kalbės ir jo kūrybą skaitys Lilija Jasaitė ir Algirdas Titas Antanaitis. Pradžią 7:30 ryto.

x Akvilė ir Benedict Karkliai, Cleveland, Ohio, pakeisdami adresą pridėjo ir 20 dol. auką. Elzbieta Samienė, Garden Grove, Cal., taip pat atsuntė 20 dol. „Draugo“ paramai, bet prašė siuntinėjamą sustabdyti, nes akys nusilpo ir negali skaityti. Ta proga palinkėjo „Draugo“ leidėjams ir bendradarbiams dirbti ir būti lietuviybės sargyboje. Labai ačiū.

x Matilda Marcinkienė, veikli įvairių lietuviškų organizacijų darbuotoja, rūpinasi Lituanistikos katedros pokylio svečių priėmimu. Lituanistikos katedros vajeus užbaigimo pokylis bus spalio 4 d. Jaunimo centre. Visi kviečiami.

x Kazys Rožanskas, Chicago, Ill., „Draugo“ adm. knygų sandėlio vedėjas, Vanda Jautokaitė, taip pat iš Chicagos, Vladas Plekaitis, Richmond Hts., Ohio, Alex Šatas, Cicero, Ill., Petras Dūda, Oak Park, Ill., pratešdami „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 12 dol. auką. Labai dėkojame.

x Inž. Mečys ir Valė Javai, Chicago, Ill., išvyko į Kanadą aplankyti savo artimųjų ir draugų, kurių dauguma gyvena Ontarijos provincijoje.

x Vytautas Bilitavičius, Orland Park, Ill., V. Girmius, Juozas Brizgys, Leo Rumša, visi iš Chicagos, Valantina Ušelis, Flushing, N.Y., Isabelle Parulis, Worcester, Mass., Aldona Aistienė, Temple Hills, Md., Pranė Gudauskas, Baltimore, Md., J. Jacobus, Fair Lawn, N.J., V. ir E. Radžiai, Chicago, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 10 dol. auksa. Nuširdus ačiū.

x Al. Balčiūnas, Evergreen Park, Ill., Kostas Žalnieraitis, A. Tuskenis, abu iš Chicagos, Br. Užsienis, Chicago Ridge, Ill., Bronė Karasika, Delran, N.J., Stella Žukauskas, Los Angeles, Cal., F. ir S. Rajeckai, Waterford, Ct., P. Saplys, Toronto, Kanada, J. Girėnas, Ont., Kanada, Z. Žvirzdys, Olympia, Wa., įvairiomis progomis atsuntė po 10 dol. auką. Labai dėkojame.

x Poetas Leonardas Žitkevičius, Brooklyn, N.Y., Viktoras Mariūnas, Cleveland, Ohio, Anelė Šulaitienė, Cicero, Ill., Ona Urbaitienė, Mayfield Hts., Ohio, Jonas Adomaitis, Tinley Park, Ill., V. Račiūnas, Chicago, Ill., A. Ragelis, Gulfport, Fla., C. Žilionis, Palos Hill, Ill., gražindami laimėjimų šaknelės kiekvienas paaukojo po 10 dol. dienraščio stiprinimui. Labai ačiū.

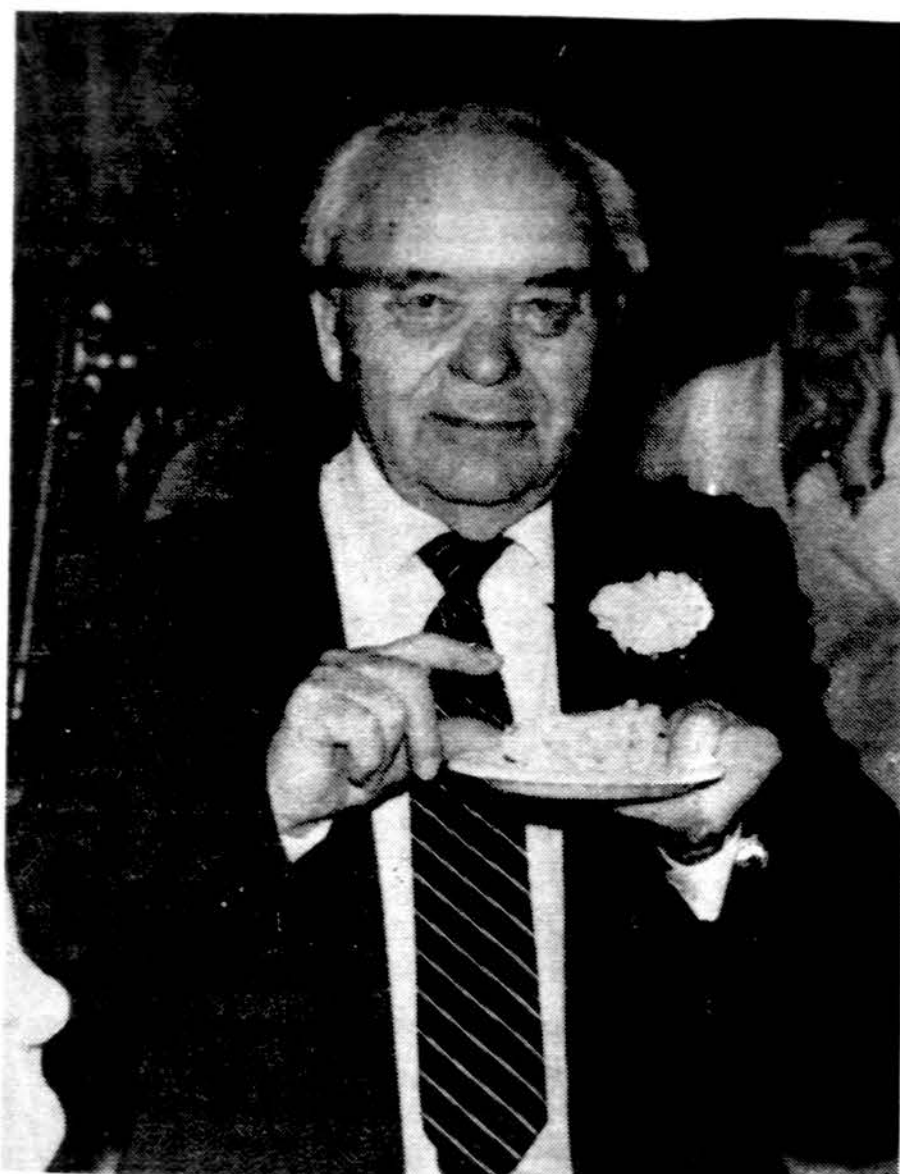
x L.S.T. Korp! Neo-Lituanijos gegužinė įvyksta šį sekmadienį, rugsėjo 28 d. 12 val. Beverly Shores, Indiana, ponų Pocių sodyboje.

(pr.)

x „Draugo“ dienraštį galima gauti kasdien Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., (tel. 582-6500) muziejaus darbo valandomis nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p., o ketvirtadieniais nuo 10 v. ryto iki 8 v.v.

(pr.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamos nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747. (sk.)

Rašytojas Jurgis Jankus 80 metų sukakties proga Rochester, N.Y., jam suruoštamą pagerbime.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

BUS IDOMUS SAVAITGALIS

Šį savaitgalį, rugsėjo 26-28 dienomis, Chicagoje vyks Lietuvių fronto bičiuliai iš įvairių sambūrių ir specialiai kviešti pagrindinių mūsų veiksmų pirmininkai ar jų atstovai. Konferencijoje bus svarstomi ir aptariami lietuviškojo visuomeninio, politinio bei kultūrinio gyvenimo eigos klausimai, ieškomi nauji keliai ir ryškinami LFB nusistatymai. Joje dalyvauja Lietuvių fronto bičiuliai iš įvairių sambūrių ir specialiai kviešti pagrindinių mūsų veiksmų pirmininkai ar jų atstovai. Konferencijos posėdžiai vyks šeštadienį, rugsėjo 27, nuo 8:30 ryto, LB Socialinės globos sekcijoje, 2711 W. 71 Street, ir tęsis visą

diena. Vakare ten pat bus bendra dalyvaujančių asmenų vakarienė.

x Muz. Rita Kliorienė, Richmond Hts., Ohio, Lietuvių muzikos sąjungos muzikinės komisijos pirmininkė ir Lietuvos krikščionybės jubilėjaus muzikinės dalies vadovė, buvo atvykusi į Chicago, dalyvavo to komiteto posėdyje, grįždama į namus buvo užsukusi į „Draugo“ ir tarėsi gaidų ir kitų muzikinių leidinių atspausdinimo reikalu. Ją atlydėjo Algirdas Bielskus iš Euclid, Ohio, „Draugo“ sporto skyriaus bendradarbis ir ŠALFO centro valdybos narys.

x Violeta Karosaitė, baleto šokėja, mokytoja ir kūrėja choreografe Putnamo seselių rėmėjų ruošiamoje madų parodoje choreografo kūrėjų modeliutojų judesius ir keletą parodai pritaikytų šokių. Šių metų paroda, sutelkusi profesionalių pagalbą, žada būti tikrai meniška, kaip ir tinka jubiliejinei. Sutraukus daugiau svečių, bus sutelkta ir daugiau lėšų seselių darbams paremti.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus naujų rūmų atidarymo dieną svečius sutinka (iš k.) Stanley Balzekas, Sr., Stanley Balzekas, Jr., Juozas Katuskas, Frank Passic, Stasė Semėnienė, arch. Ona Požarninkaitė ir Valentinas Ramonis.

Nuotr. Jono Tamulaitis

Lietuvos krikščionybės jubilėjaus INFORMACIJOS

— Muz. Jonas Govėdas sukūrė muziką pagal iš ok. Lietuvos gautą tekstą Lietuvos Krikščionybės jubilėjui skirtą giesmę, vardu „Kristui Karaliui“.

— Lietuvos krikščionybės jubilėjus nebetoli, bet jubilėjus darbams vykdyti ligi šiolei gauta dar tik ketvirtadalis reikiamos sumos. Todėl aukoms rinkti išsiuntinėta dar 17,810 laiškų, iš viso jau 28,000. Aukos prašomos rašyti Lithuanian Christianity Jubilee vardu. Jos visos nurašomos nuo mokesčių. Aukos su padėka priima izd. Br. Polikaitis, 7218 S. Fairfield, Chicago, IL 60629.

— Kun. dr. Antanas Paškus sutiko skaityti paskaitą akademijoje per Lietuvos krikščionybės jubilėjaus centines JAV iškilmes Chicagoje 1987 Padėkos savaitgalio metu.

— Baltų tautų religinės istorijos studijų savaitė vyko nuo rugsėjo 8 ligi 12 d. Italijoje, netoli Milano. Šalia bendro apie visas tris tautas įvado, Estiją lietė viena paskaita, Latviją dvi, o Lietuvą — aštuonios. Suorganizavo italai ir paskaitos vyko italų kalba.

— Dramos konkurso Lietuvos krikščionybės sukakties paminėti terminas baigiasi gruodžio 31 d. Siųsti: Dramos konkursas, Lietuvos krikščionybės jubilėjaus komitetas, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636.

— Poezijos kūrinio ar eilėraščio konkurso Lietuvos krikščionybės 600 metų jubilėjui paminėti terminas baigiasi spalio 31 d. Siųsti: Poezijos konkursas c/o Č. Grincevičius, 7132 S. Mozart St., Chicago, IL 60629.

prezidentė ir programų direktorė Lucina Migala, įteikiant jai padėkos pažymėjimą, L. Migala ypač gerbtina už paruošimą programos, pavadinus „Some of us are ethnic americans“. Kiekvienas šios programos segmentas yra kartojamas atskirose įvairių tautybių radijo programose, siekiant supažindinti atskiras tautybes su kitomis, iškeliant bendras visoms tautybėms problemas ir informuojant tautinių grupių klausytojus jiems rūpimais reikalais.

Pagerbta bus ir Lietuvių respublikonų Illinois lyga, šiemet mininti 20 metų savo veiklos sukaktį, kaip veikliausia šių metų tautybių respublikonų organizacija. Žymenį priims Lygos pirm. Pranas Jurkus.

Priešpiečiuose dalyvauti žadėjo ir visa eilė respublikonų partijos vadovų, įvairių pareigūnų ir politinių kandidatų ateinančiuose rinkimuose.

Tautinių grupių respublikonų tarybai Illinoisuje šiuo metu priklauso 14 tautinių grupių organizacijų. Taip pat yra asmenų, atstovaujančių savo tautybėms, kurios neturi savo respublikonų organizacijos. Šiai tarybai šiuo metu vadovauja lietuvis inž. Anatolijus Milūnas.

Tautinių grupių respublikonų taryba yra oficiali Illinois respublikonų partijos narė ir priklauso Tautinių grupių respublikonų centrinei tarybai Washington. Idomu, kad, nors nuomonės dažnai ir skiriasi, tačiau šiame tautybių Babilone bendrą kalbą randa visos tautinės grupės.

resp.

BRANGŪS LIETUVIAI, O YPAČ JAUNIMAS

Lietuvių Katalikų labdarų sąjunga yra viena iš seniausių katalikų organizacijų. Ši organizacija pastatė Šv. Kryžiaus ligoninę ir senelių prieglaudos namą, Šv. Šeimos vilą Lemonte, o dabar ruošiasi pradėti naujus projektus. Būtent: pagerinti jau pasenusią prieglaudą, arba, jeigu bus lėšų, pristatyti naują namą.

Bet čia ir vėl reikalinga jūsų pagalba. Mes kviečiame jus visus, o ypač jaunimą, stokite į Lietuvių katalikų labdarų sąjungą, kad ji galėtų tęsti savo darbą. Kuo daugiau turėsime naujų narių, tuo greičiau galėsime įgyvendinti naujus projektus. Nario mokestis metams tik 5.00 dol. Taip pat atskiros aukos mielai priimamos ir nurašomos nuo pajamų mokesčių.

Naujoji taryba ir valdyba įtemptai dirba ir laukia jūsų paramos: Tarybos pirmininkas — Linas Sidrys, MD, valdybos pirm. — Algis Kazlauskas, vicepirm. — Vyte-

CHICAGOS ŽINIŲ

BAISI NELAIMĖ

Dviem policininkams Chicagos šiaurėje besigimiant su įtariamu narkotikų platintoju, kuris juos platino tarp moksleivių, vieno policininko ginklas iššovė ir sunkiai sužeidė kitą — Jay F. Brunkella, 39 m. Kulka pataikė į kairį šoną. Gydomas po operacijos Šv. Pranciškaus ligoninėje, Evanstone.

JEI NEIŠLAIKO VAIKŲ

Illinois valstijoje priimtas įstatymas, kuriuo duodama teisė sulaikyti lėšas iš algos tų tėvų, kurie palikę šeimas neišlaiko vaikų.

BYLOS PRIEŠ GYDYTOJUS, LIGONINES

Cook apskrityje 1985 m. buvo išskeltos 3,824 bylos prieš gydytojus ir ligonines dėl tariamų gydymo klaidų. Nuo tų bylų apraudo taip patikslusi, kad jeigu už vizitą gydytojas paima 20 dol., tai 2 dol. eina apraudai. Numatoma, kad 1986 m. tokių bylų bus mažiau.

APIE VITAMINUS

Maitinimosi klausimais sušauktoje konferencijoje Hyatt Regency O'Hare viešbuty rugsėjo 24 d. kai kurie gydytojai išskėlė, jog daugelis amerikiečių vartoja per daug vitaminų. Yra tokių sveikatos „neurotikų“, kurie per dieną praryja iki 400 piliulių vitaminų. Dr. V. Herbert pabrėžė, kad visus reikiamus vitaminus galima gauti maitinantis balansuotu maistu: grūdinais gaminiiais, daržovėmis, vaisiais, pieno produktai, žuvis, paukštiena, riešutai.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadi. 9 v. r. iki 1 val. d.